МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ

Кафедра бізнес - адміністрування і менеджменту зовнішньоекономічної діяльності

Кваліфікаційна робота магістра

на тему: «Організація експорту в умовах обмеженої логістики»

Виконав: студент 2 курсу, групи 8.0732-ба
спеціальності 073 Менеджмент
освітньої програми Бізнес-адміністрування
Брагін Б.М.
Керівник:зав. кафедри бізнес-адміністрування і менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, доктор наук державного управління, проф.
Бікулов Д.Т.
Рецензент:проф.кафедри бізнес-адміністрування і менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, доктор економічних наук, професор
Маркова С.В.

Запоріжжя – 2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет менеджменту
Кафедра бізнес-адміністрування і менеджменту зовнішньоекономічної діяльності
Освітньо-кваліфікаційний рівень магістр
Спеціальність 073 Менеджмент
Освітня програма Бізнес-адміністрування

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри _____
Д.Т. Бікулов
«____» _____2023 року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

Брагін Богдан Миколайович

1. Тема роботи « Організація експорту в умовах обмеженої логістики»

керівник роботи: Бікулов Д.Т., зав. кафедри бізнес-адміністрування і менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, доктор наук державного управління, проф.

затверджені наказом ЗНУ від 15.06.2023 року № 887-с

2. Строк подання студентом роботи 23.11.2023 р.

3. Вихідні дані до роботи навчальні посібники, монографії, періодичні та аналітичні вітчизняні та зарубіжні матеріали, фінансова звітність підприємства, інтернет ресурси

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)
1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЕКСПОРТУ
2. ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ ФОРМ ЕКСПОРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
3. ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ ФОРМ МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень) _____

5 таблиць

6 рисунків

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1	Бікулов Д.Т.		
2	Бікулов Д.Т.		
3	Бікулов Д.Т.		

7. Дата видачі завдання 10.06.2023 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Затвердження теми кваліфікаційної роботи у наукового керівника.	10.06.2023	
2.	Затвердження змісту роботи.	11.06.2023	
3.	Огляд літератури за темою кваліфікаційної роботи.	12.06.23-16.06.23	
4.	Розробка чернетки І розділу кваліфікаційної роботи.	17.06.23-23.06.23	
5.	Написання І розділу кваліфікаційної роботи.	24.06.23-27.06.23	
6.	Збір розрахунково-аналітичного матеріалу за темою.	28.06.23-25.07.23	
7.	Розробка чернетки ІІ розділу	26.07.23-29.08.23	
8.	Написання ІІ розділу кваліфікаційної роботи.	30.08.23-06.09.23	
9.	Розробка чернетки ІІІ розділу кваліфікаційної роботи.	07.09.23-14.09.23	
10.	Написання ІІІ розділу кваліфікаційної роботи.	15.09.23-29.10.23	
11.	Оформлення кваліфікаційної роботи згідно вимог.	30.10.23-02.11.23	
12.	Попередній захист кваліфікаційної роботи.	09.11.2023	
13.	Проходження нормоконтролю.	09.11.23-22.11.23	
14.	Подання кваліфікаційної роботи на кафедру.	23.11.2023	
15.	Захист кваліфікаційної роботи.	грудень 2023	

Студент _____ Б.М. Брагін
(підпис) (ініціали та прізвище)

Керівник роботи _____ Д.Т. Бікулов
(підпис) (ініціали та прізвище)

Нормоконтроль пройдено
Нормоконтролер _____ Т.М. Магомедова
(підпис) (ініціали та прізвище)

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота магістра «Організація експорту в умовах обмеженої логістики»: 60 стор, 3 розділи, 5 рис., 6 табл, без додатків.

Актуальність теми кваліфікаційної роботи «Організація експорту в умовах обмеженої логістики» зумовлена фактичним станом транспортної блокади українського експорту та імпорту в умовах повномасштабної військової агресії Росії проти народу України та наслідками такої блокади для вітчизняних підприємств експортерів та імпортерів та споживачів-громадян. Мета написання кваліфікаційної роботи – розробити оптимальну схему міжнародних закупівель з урахуванням обмежень в логістиці.

Об’єкт дослідження – умови експорту товарів та послуг в Україні державними та приватними організаціями. Предмет – технології розширення експорнту в Україні. В роботі розглядається теоретичний апарат міжнародної торгівлі, зокрема поняття експорт за формальними правилами із забезпеченням принципів прозорості та відкритості, економності, змагальності та відповідності потребам. Відзначається, що поєднання цих вимог є складним процесом, що потребує нормативного удосконалення, визначається сучасний стан системи експорту в Україні в державному та корпоративному секторах, переваги та недоліки формалізованих підходів та використання он-лайн платформ для роботи. Аналізується сучасний стан економіки та соціальної сфери та проблеми в реалізації контрактів, вплив логістики на імпорт та експорт та динаміку ситуації. Визначено, що неформкальна процедура хоча й підвищує потенційні можливості розпорядників кошті, проте затримує час, пропонується низка рішень для подолання проблем логістики в сфері зовнішньої торгівлі.

ЕКСПОРТ, ОБМЕЖЕННЯ, ЛОГІСТИКА, ТОВАРИ, ПРИБУТОК, СТАТИСТИКА

ABSTRACT

Master's qualification work "Organization of export in conditions of limited logistics": 60 pages, 3 chapters, 5 figures, 6 tables, without appendices.

The relevance of the topic of the qualification work "Organization of exports in conditions of limited logistics" is due to the actual state of the transport blockade of Ukrainian exports and imports in the conditions of full-scale military aggression of Russia against the people of Ukraine and the consequences of such a blockade for domestic enterprises of exporters and importers and consumer-citizens. The purpose of writing the qualification paper is to develop an optimal scheme for international purchases taking into account the limitations in logistics.

The object of the study is the conditions of export of goods and services in Ukraine by state and private organizations. The subject is public procurement technologies in Ukraine. The paper examines the theoretical apparatus of international trade, in particular the concept of "tender" - a publicly conducted procurement procedure according to formal rules, ensuring the principles of transparency and openness, economy, competitiveness and meeting needs. It is noted that the combination of these requirements is a complex process that requires regulatory improvement, the current state of the procurement system in Ukraine in the public and corporate sectors, the advantages and disadvantages of formalized approaches and the use of online platforms for work is determined. The current state of the economy and social sphere and problems in the implementation of contracts, the impact of logistics on import and export, and the dynamics of the situation are analyzed. It was determined that the non-formal procedure, although it increases the potential capabilities of fund managers, delays time, a number of solutions are proposed to overcome logistics problems in the field of foreign trade.

EXPORT, RESTRICTIONS, LOGISTICS, GOODS, PROFIT, STATISTICS

ЗМІСТ

ВСТУП…….8
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ РОЗГЛЯД ПРОБЛЕМИ…10
1.1. Понятійно-категоріальний апарат сфери дослідження……..10
1.2. Аналіз теорії та практики сфери дослідження……17
1.3. Практика та методи удосконалень……21
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ПОТОЧНОГО СТАНУ СПРАВ ОБЛАСТІ ДОСЛІДЖЕННЯ……..25
2.1. Організаційно-економічна характеристика об’єкта дослідження……25
2.2. Аналіз зовнішнього середовища діяльності об’єкта……..31
2.3. Виявлення проблем в діяльності об’єкта…….44
РОЗДІЛ 3 УДОСКОНААЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОБ’ЄКТА В СФЕРІ ДОСЛІДЖЕННЯ……...……50
3.1. Напрями та технологія удосконалення діяльності фірми……..50
3.2. Концептуальні основи адаптації в кризовому середовищі……58
ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ…….60
ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ……63

ВСТУП

Актуальність теми кваліфікаційної роботи «Організація експорту в умовах обмеженої логістики» зумовлена фактичним станом війни транспортної блокади українського експорту та імпорту в умовах широкомасштабної військової агресії проти народу України та наслідками логістичної блокади для вітчизняних підприємств експортерів та імпортерів продукції та споживачів товарів – фірми та громадян.

Мета кваліфікаційної роботи – розробити оптимальну схему експороту з урахуванням обмежень в логістиці.

Для досягнення поставленої мети було реалізовано наступні завдання для їх реалізації в кваліфікаційній дипломній роботі магістра:

- узагальнити понятійно-категоріальний апарат експорту в сфері міжнародних зв’язків;
- проаналізувати поточний стан справ в сфері зовнішньоекономічної діяльності в Україні в умовах війни;
- знайти найбільш проблемні місця в системі імпорту сировини і експорту продукції та запропонувати способи їх подоланні в системі.

Об’єкт дослідження – стан та система міжнародних зв’язків товарів та послуг в Україні фірмами та міжнародними організаціями.

Предмет – кризова ситуація на ринку експортних операцій міжнародної зовнішньоекономічної діяльності в Україні.

В першому розділі кваліфікаційної роботи розглядається теоретичний апарат міжнародних зв’язків, зокрема поняття експорту - проведена процедура торгівлі за кордон за формальними правилами із забезпеченням принципів

прозорості та відкритості, економності, конкуренції змагальності та відповідності потребам клієнта. Відзначається, що поєднання цих вимог є складним процесом, що потребує інституціонального удосконалення.

В другому розділі визначається сучасний стан експортно-імопртної діяльності в Україні в державному та корпоративному секторах, переваги та недоліки формалізованих підходів та використання он-лайн платформ для роботи. Аналізується сучасний стан економіки та соціальної сфери та проблеми в реалізації контрактів, вплив логістики на імпорт та експорт та динаміку ситуації в умовах війни. Визначено, що формалізована процедура хоча й підвищує відповідальність контрагентів, проте затримує час угоди.

В третьому розділі та висновках пропонується низка рішень для подолання проблем в сфері експорту та імпорту для українських підприємств:

- переглянути та затвердити новий перелік предметів експорту, долучивши до нього необхідні для надходжень, оборони, захисту населення та відновлення інфраструктури предмети та звільнити їх від формалізованих процедур;
- визначити список російських фірм та їх прихованих філій, пов’язаних осіб та заборонити участь у поставках товарів та послуг в системі міжнародних експортних операцій;
- дипломатичним шляхом розповсюджувати інформацію щодо можливостей українських замовників та посилювати вплив проти транспортних обмежень на західних кордонах України.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ТА МЕТОДОЛОГІЯ ЕКСПОРТА ПРОДУКЦІЇ

1.1. Теорія та поняття експортної діяльності

З початку російського вторгнення в Україну в лютому 2022 року український експорт зерна був серйозно порушений. Понад чотири місяці російські військові кораблі блокували українські порти в Чорному морі.

У період з липня 2022 року по липень 2023 року існувала угода між ООН, Туреччиною та Росією щодо дозволу експорту через безпечний морський гуманітарний коридор у Чорному морі (Чорноморська зернова ініціатива). За час реалізації ініціативи з трьох українських портів (Чорноморськ, Одеса та Південний/Південний) з України вийшло понад 1000 суден із зерном та іншими продовольством.

Станом на липень 2023 року в рамках Чорноморської зернової ініціативи було експортовано майже 33 мільйони тонн зерна та інших продуктів харчування.

Понад 50% вантажу становила кукурудза, зерно, яке найбільше постраждало від завалів українських зерносховищ на початку війни. Його потрібно було швидко перенести, щоб звільнити місце для пшениці з літнього врожаю. Кругова діаграма, що показує частку різних зернових в експорті через Чорноморську зернову ініціативу (округлено):

- Кукурудза: 51%
- Пшениця: 27%
- Соняшникова продукція: 11%
- Інші: 10%

Куди везли українське зерно? 65% пшениці, експортованої в рамках Чорноморської зернової ініціативи, потрапило до країн, що розвиваються. Кукурудза майже порівну експортувалася в розвинені країни та країни, що розвиваються.

Набір із двох секторних діаграм, що показують напрямки експорту пшениці та кукурудзи в рамках Чорноморської зернової ініціативи. 65% пшениці було експортовано до країн, що розвиваються, і 35% до розвинених країн. Для кукурудзи частка була майже рівною: 51% було експортовано до країн, що розвиваються, і 49% до розвинених країн.

Всесвітня продовольча програма ООН (ВПП – найбільша гуманітарна організація у світі) також відвантажувала пшеницю з чорноморських портів. Станом на липень 2023 року програма закупила в України 80% запасів зерна, порівняно з 50% до війни. За час реалізації ініціативи з українських портів до Ефіопії, Ємену, Афганістану, Судану, Сомалі, Кенії та Джибуті відправлено понад 725 тис. тонн пшениці.

Діаграма наносів, що показує частку різних зернових та напрямки загального експорту через Чорноморську зернову ініціативу. Пшениця, експортована до країн, що розвиваються, становила 17,6% від загального експорту зерна, тоді як пшениця, відправлена до розвинених країн, становила 9,5%. Кукурудза, експортована до країн, що розвиваються, становила 26,4% від загального експорту зерна, тоді як кукурудза, відправлена до розвинених країн, становила 24,5%. Продукція соняшнику, експортована до країн, що розвиваються, становила 9,2% від загального експорту зерна, а експортована до розвинених країн – 2,2%. ЄС є великим світовим виробником та експортером пшениці. За оцінками, ЄС експортував 31 мільйон тонн пшениці в маркетинговому році 2022/23. Країни призначення включають Алжир, Марокко, Єгипет, Пакистан і Нігерію. Як змінилися ціни на продукти харчування через війну? Вторгнення Росії в Україну спричинило значне зростання цін на продукти харчування на світових ринках. Особливо різко зросли ціни на зерно. Обидві лінії солідарності (маршрути, створені ЄС, щоб допомогти Україні експортувати її сільськогосподарську продукцію, серед інших продуктів) і Чорноморська зернова ініціатива помітно сприяли зниженню цін.

Лінійна діаграма, яка показує, як змінилися ціни на зерно та пшеницю між січнем 2021 року та серпнем 2023 року на основі індексів Міжнародної ради по

зерну. Ціни значно зросли приблизно в день вторгнення Росії в Україну і залишалися високими до травня 2022 року. Наприкінці травня були встановлені смуги солідарності, і з цього моменту ціни почали падати. Чорноморська зернова ініціатива була запущена в липні 2022 року. Ціни почали незначно зростати у вересні та жовтні 2022 року, але знову впали в листопаді та грудні 2022 року. Відтоді ціни продовжували поступово знижуватися з деякими коливаннями. Але коли в липні 2023 року Росія оголосила про вихід з ініціативи, ціни знову зросли. Цінова невизначеність залишається. Забезпечення надходження українського зерна залишається вкрай важливим для глобальної продовольчої безпеки.

Невиправдане вторгнення Росії в Україну загострило світову продовольчу кризу. Країни ЄС координують дії для забезпечення глобальної продовольчої безпеки та надання допомоги найбіднішим верствам населення світу.

ЄС та його країни-члени об’єднано виступають проти військової агресії Росії в Україні та твердо віддані подоланню глобальної продовольчої кризи.

Провулки солідарності та чорноморська зернова угода. Інфографіка представляє дані та цифри про Чорноморську зернову ініціативу та її значення для глобальної продовольчої безпеки. Перегляньте повну інфографіку

Головним пріоритетом для країн ЄС у вирішенні зростаючої продовольчої безпеки є допомога Україні в експорті її сільськогосподарської продукції, яка була серйозно скомпрометована російським вторгненням.

Україна є ключовим виробником та експортером основних продуктів харчування, таких як пшениця та кукурудза. У період з 2016 по 2021 рік близько 90% експорту пшениці було спрямовано до Африки та Азії, підтримуючи продовольчу безпеку в деяких з найбільш неблагополучних регіонів світу.

Через блокаду Росією портів України з початку війни близько 20 мільйонів тонн зерна застрягли в силосах на узбережжі Чорного моря.

У травні 2022 року Єврокомісія представила план дій щодо створення смуг солідарності Україна-ЄС. Мета полягала в тому, щоб розробити альтернативні наземні маршрути, щоб допомогти Україні експортувати свою сільськогосподарську продукцію, шляхом: надання вантажного рухомого складу,

суден і вантажівок більш ефективне використання існуючої потужності транспортних мереж і перевантажувальних терміналів спрощення та прискорення митних операцій та інших перевірок можливість зберігання товарів на території ЄС

З початку роботи в травні 2022 року смугами солідарності було експортовано понад 48 млн тонн сільськогосподарської продукції, включно з зерновими та олійними.

У липні 2022 року Росія погодилася припинити блокаду чорноморських портів України після угоди з Україною за посередництва ООН і Туреччини. Тоді була створена Чорноморська зернова ініціатива, щоб сприяти експорту українського зерна та інших продуктів харчування морськими шляхами.

Станом на липень 2023 року завдяки Чорноморській зерновій ініціативі з України було відправлено майже 33 мільйони тонн сільськогосподарської продукції. 65% пшениці, транспортованої в рамках ініціативи, потрапили в країни, що розвиваються, в тому числі завдяки гуманітарним операціям Всесвітньої продовольчої програми ООН (ВПП). Україна була найбільшим постачальником пшениці для ВПП у 2022 році, забезпечивши понад половину глобальних закупівель пшеничного зерна програми.

65% пшениці потрапило до країн, що розвиваються

До війни 90% українського зерна експортувалося через Чорне море. З моменту вторгнення Росії лише половина зерна транспортується морем, а 55% експортується через шляхи солідарності.

Діаграма показує, що 55% продовольства з України було експортовано через шляхи солідарності та 45% через Чорноморську зернову ініціативу.

Наприкінці листопада 2022 року Україна запустила ініціативу «Зерно з України», яка також сприяє глобальній продовольчій безпеці. Ініціатива дозволяє суб’єктам проекту закуповувати сільськогосподарську продукцію в українських виробників і транспортувати її до країн, населення яких знаходиться на межі голодної смерті.

У липні 2023 року Росія вирішила припинити Чорноморську зернову ініціативу. ЄС однозначно засудив рішення Росії.

1.2. Руйнівна роль Росії у обігу продовольства

Росія продовжує озброювати продовольство. Розриваючи угоди, Росія несе виключну відповідальність за збої в постачанні зерна в усьому світі та зростання цін на продукти харчування в усьому світі.

Чорноморська зернова ініціатива: Заява Високого представника від імені Європейського Союзу про припинення Росією Чорноморської зернової ініціативи

Європейський Союз однозначно засуджує рішення Росії припинити Чорноморську зернову ініціативу. Своїм рішенням Росія ще більше посилює глобальну кризу продовольчої безпеки, яку вона створила своєю агресійною війною проти України та блокадою українських морських портів. Росія повинна припинити незаконне блокування українських морських портів і дозволити свободу судноплавства в Чорному морі.

Чорноморська зернова ініціатива має вирішальне значення для забезпечення експорту українського зерна на світові ринки, допомагаючи вразливим верствам населення, які цього потребують. Разом із «Шляхами солідарності» між ЄС та Україною часткове відкриття чорноморських портів відіграло важливу роль у стабілізації та зниженні безпрецедентно високих цін на продукти харчування, спричинених агресійною війною Росії проти України. Ціни на основні продукти харчування в усьому світі невпинно знижувалися протягом останнього року, в результаті чого індекс цін на продовольство Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН (ФАО) знизився на 23% порівняно з піком, досягнутим у березні 2022 року.

Чорноморська зернова ініціатива дозволила безпечно експортувати майже 33 мільйони тонн зерна та продуктів харчування до 45 країн на понад тисячі суден. Це включає значну кількість 725 000 тонн зерна, відправленого суднами,

зафрахтованими Всесвітньою продовольчою програмою (ВПП) для підтримки її гуманітарних операцій в Афганістані, Ефіопії, Кенії, Судані, Сомалі та Ємені. Навіть протягом війни Україна залишалася найбільшим постачальником пшениці для ВПП у 2022 році, постачаючи більше половини світових закупівель пшеничного зерна ВПП.

Все це зараз під загрозою. Росія продовжує використовувати продовольство як зброю. Розриваючи угоди, Росія одноосібно блокує один із важливих основних шляхів експорту з України зерна для споживання людиною та несе виключну відповідальність за збої в постачанні зерна по всьому світу та зростання цін на продовольство в усьому світі.

ЄС закликає Росію переглянути своє рішення та негайно відновити виконання Чорноморської зернової ініціативи.

ЄС докладатиме всіх зусиль, щоб продовжувати підтримувати своєчасну та стабільну доставку всіх товарів, особливо сільськогосподарської продукції, на світові ринки через «Шляхи солідарності» між ЄС та Україною. ЄС продовжуватиме співпрацювати з постраждалими країнами-партнерами у своїй всеосяжній команді «Європа» для вирішення проблеми глобальної продовольчої безпеки.

ЄС продовжуватиме підтримувати всі зусилля щодо відновлення Чорноморської зернової ініціативи. Країни-кандидати Північна Македонія, Чорногорія, Албанія, Україна, Республіка Молдова та Боснія і Герцеговина*, потенційна країна-кандидат Грузія, а також країни ЄАВТ Ліхтенштейн і Норвегія, члени Європейської економічної зони, приєднуються до цієї заяви.

Глобальна продовольча безпека: Рада схвалює висновки щодо відповіді Команди Європи. Неспровокована та невиправдана загарбницька війна Росії проти України має катастрофічні наслідки для українського народу, а також для людей у всьому світі. ЄС повністю відданий співпраці зі своїми глобальними партнерами для подолання найгірших наслідків для продовольчої безпеки, і вжив швидких і комплексних заходів. У цьому світлі Рада сьогодні схвалила висновки щодо відповіді Команди Європи на глобальну відсутність продовольчої безпеки.

У своїх висновках Рада висловлює глибоку стурбованість тим, що вразливі групи населення стикаються з безпрецедентним рівнем відсутності продовольчої безпеки. Невиправдана, неспровокована та незаконна агресивна війна Росії проти України різко загострила кризу продовольчої безпеки. Російські війська обстрілюють та окуповують орні землі України, знищуючи ферми, складські та харчові приміщення, обладнання та транспортну інфраструктуру. Вони блокують порти України, перешкоджаючи експорту мільйонів тонн зерна на світові ринки.

ЄС та його держави-члени солідарні з найбільш постраждалими країнами-партнерами та посилюватимуть їх підтримку як чуйного, відповідального та надійного глобального актора.

У цьому дусі Рада закликає команду Європи відповісти на глобальну продовольчу безпеку, що включає чотири напрямки дій:

- солідарність через надзвичайну допомогу та підтримку доступності

- стимулювання сталого виробництва, стійкості та трансформації харчової системи;

- сприяння торгівлі, допомагаючи Україні експортувати сільськогосподарську продукцію різними маршрутами та підтримуючи глобальну торгівлю ефективна багатосторонність і сильна підтримка центральної ролі Глобальної групи реагування на кризи ООН у координації глобальних зусиль

Ніяких санкцій ЄС щодо російського експорту продовольства на світові ринки немає. Санкції ЄС не забороняють імпорт і транспортування російських сільськогосподарських товарів, оплату такого російського експорту або постачання насіння третіми країнами – вони націлені лише на фізичних та юридичних осіб, які потрапили під санкції. Санкції спеціально розроблені для того, щоб не націлюватися на продовольчу та сільськогосподарську продукцію, і, у відповідних випадках, галузеві заборони включають окремі винятки для цих продуктів. Санкції ЄС не застосовуються до третіх країн або до операторів, які не входять до ЄС у третіх країнах.

Скоординована відповідь на продовольчу кризу Скоординована робота країн ЄС щодо подолання глобальної продовольчої кризи зосереджена на чотирьох напрямках дій відповідно до висновків Ради, погоджених у червні 2022 року:

Країни ЄС надають екстрену допомогу тим, хто її найбільше потребує, у всьому світі - ЄС та його країни-члени є найбільшим постачальником допомоги на розвиток у світі. ЄС докладає значних зусиль, щоб відповідати своїй підтримці зростаючим і нагальним потребам. У червні 2022 року країни ЄС підтримали зобов'язання виділити 8 мільярдів євро на період 2020-2024 років на продовольчу безпеку. 8 мільярдів євро виділено на продовольчу безпеку на 2020-2024 роки

У 2022 році гуманітарне фінансування ЄС зросло на 32% порівняно з 2021 роком і досягло 770 мільйонів євро. Ці кошти були використані для забезпечення доступу до продуктів харчування для найбільш уразливих верств населення та підтримки місцевого виробництва продуктів харчування за допомогою грошової допомоги та інших засобів. ЄС та його країни-члени також є основними донорами Всесвітньої продовольчої програми (ВПП).

итуація на ринку: міністри обмінялися думками Рада з питань сільського господарства обговорює ситуацію на сільськогосподарському ринку ЄС ЄС закликає Росію негайно відновити роботу над Чорноморською зерновою ініціативою. Рада сільського господарства займається проблемами, пов'язаними з високими цінами та несприятливими погодними умовами. Міністри обговорюють вплив імпорту з України.

Крім того, 225 мільйонів євро було надано партнерам із південного сусідства на Близькому Сході та в Північній Африці з фонду продовольства та стійкості.

Країни ЄС також роблять значний внесок у глобальну продовольчу безпеку, експортуючи значну частину своєї сільськогосподарської продукції до країн, що розвиваються. Більше половини експорту пшениці ЄС надходить до Африки (Алжир, Марокко, Єгипет, Нігерія) та Азії (Пакистан).

Задоволення глобальних потреб у продовольстві не повинно здійснюватися за рахунок навколишнього середовища, а слідувати моделі сталої продовольчої системи:

- допомогти країнам, що розвиваються, переорієнтувати свої ланцюги поставок, де це необхідно

- прискорити роботу над ініціативами ЄС, спрямованими на підтримку сталого виробництва сільськогосподарських продуктів харчування в Африці

- підтримка розвитку виробничих потужностей у країнах, що розвиваються, зокрема стійких добрив

Робота над стійкими продовольчими системами в усьому світі матиме позитивний вплив на стійкість країн перед обличчям таких криз, як нинішня.

EU countries are working with their international partners to promote an open and predictable trade environment for agricultural goods.

Під час спеціального засідання Європейської ради в травні 2022 року лідери ЄС підтвердили своє зобов'язання зберегти світову торгівлю продовольчими товарами вільною від невиправданих торгових бар'єрів.

Незважаючи на неправдиві заяви, які поширює російська пропаганда, санкції ЄС проти Росії не торкаються сільського господарства та харчового сектору. Вони не забороняють імпорт і транспортування російських сільськогосподарських товарів, а також плату за такий експорт.

Спеціальне засідання Європейської Ради 30-31 травня 2022 року

Пояснення щодо санкцій ЄС проти Росії (довідкова інформація)

Ефективна міжнародна координація є ключовою для забезпечення комплексної глобальної відповіді на глобальну кризу.

Країни ЄС співпрацюють зі своїми міжнародними партнерами, щоб забезпечити глобальну відповідь на продовольчу кризу, в тому числі через такі ініціативи, як Глобальний альянс Великої сімки з продовольчої безпеки (GAFS) і Міжнародна місія стійкості харчових продуктів і сільського господарства (FARM).

Ці ініціативи доповнюють один одного і зосереджені на трьох сферах діяльності:

- короткострокові дії солідарності для збільшення глобальних поставок продовольства та забезпечення доступу для вразливих країн

- дії, пов’язані з торгівлею, для забезпечення ефективного функціонування глобальних ринків

- дії щодо посилення довгострокових відповідальних інвестицій для створення сталого та стійкого виробництва продуктів харчування в уразливих країнах

ЄС також тісно координує свою відповідь з Африканським Союзом, щоб забезпечити ефективну інтеграцію дій та ініціатив у ширше стратегічне партнерство ЄС-АС.

У вересні 2022 року президент Європейської ради Шарль Мішель співголовував на саміті з глобальної продовольчої безпеки на полях тижня Генеральної Асамблеї ООН. Разом з іншими лідерами вони оприлюднили коротку декларацію, в якій зобов’язалися зміцнювати міжнародне співробітництво та партнерські ініціативи.

Саміт лідерів з глобальної продовольчої безпеки.

Підтримка сільськогосподарського виробництва в ЄС

Загальна сільськогосподарська політика ЄС (САР) забезпечила достатньо їжі для європейців протягом багатьох поколінь і під час різноманітних криз за останні 60 років.

Завдяки цій спільній політиці сьогодні громадянам ЄС не загрожує нестача їжі. САР підтримує фермерів для забезпечення безперервності виробництва.

У березні 2022 року ЄС надав підтримку на суму 500 мільйонів євро фермерам, які найбільше постраждали від вищих витрат на виробництво, спричинених енергетичною кризою. Крім того, фермери можуть отримати вигоду від:

авансові платежі для вирішення проблем з грошовими потоками

тимчасові відступи від деяких вимог САР, таких як відведена земля

кризові рамки для отримання подальшої підтримки

Щоб подолати зростання цін на продукти харчування, країни-члени ЄС також вжили заходів на національному рівні, зокрема:

- зниження ставок ПДВ

- заохочення роздрібних торговців утримувати ціни на низькому рівні

- використання виділених фондів ЄС для допомоги найбільш знедоленим

Навесні 2023 року Європейська Комісія надала фінансову підтримку постраждалим країнам-членам, щоб подолати порушення місцевих ринків, пов’язані з імпортом сільськогосподарської продукції з України. Підтримка надійшла у відповідь на запит деяких країн і була взята з кризового резерву САР.

Спільна сільськогосподарська політика (довідкова інформація)

1.3. Продовольча безпека Європи.

Ілюстрація, на якій показано, як люди взаємодіють із сільськогосподарським середовищем - нагодувати Європу: 60 років спільної сільськогосподарської політики.

Через шістдесят років після свого заснування спільна сільськогосподарська політика ЄС сьогодні підтримує відкритий єдиний ринок для сільськогосподарських харчових продуктів ЄС, забезпечуючи доступні ціни, підтримуючи одні з найвищих у світі стандартів безпеки та охорони навколишнього середовища, а також зберігаючи життєдіяльність сільських громад. Щоб відсвяткувати цю річницю, ми зібрали свідчення деяких європейських фермерів і бенефіціарів.

Що є причиною продовольчої кризи? Як російське вторгнення в Україну ще більше посилило світову продовольчу кризу

Інфографіка представляє факти та цифри про роль Росії в загостренні глобальної продовольчої кризи. Відсутність продовольчої безпеки в усьому світі зросла з 2016 року. У контексті зростання світових цін на сировинні товари війна Росії проти України та використання нею продовольства як зброї війни сильно вплинули на продовольчі ринки.

Росія, застосовуючи продовольство як зброю у своїй війні проти України, несе повну відповідальність за глобальну кризу продовольчої безпеки, яку вона спровокувала.

Висновки Європейської Ради, 23 червня 2022 р такі: військова агресія Росії спричинила обидва Дефіцит продуктів харчування за весь час високе зростання цін на продукти харчування та добрива.

Світові ціни на сільськогосподарську продукцію постійно зростають із середини 2020 року на тлі руйнівного впливу пандемії COVID-19, різкого зростання цін на добрива та енергоносії та глобального погіршення макроекономічних умов.

Військова агресія Росії проти України загострила ситуацію на ринку, ще більше піднявши ціни на товари та зменшивши доступність продовольства в усьому світі.

Дії Росії, які спричинили раптове падіння експорту та виробництва продовольства в Україні та мали руйнівний вплив на ринки, включають:

- блокада чорноморських портів України
- атаки на харчову промисловість та експортну інфраструктуру України
- бомбардування та окупація орних земель України
- свідоме скорочення власного експорту продовольства та добрив

У березні 2022 року Росія оголосила про тимчасову заборону на експорт зерна та добрив, що призвело до дестабілізації ринку. Росія є великим виробником і експортером добрив, таких як азотні, які є ключовими для забезпечення виробництва сільськогосподарської продукції.

ЄС ніколи не перешкоджав експорту з Росії продуктів харчування, добрив та іншої сільськогосподарської продукції. Така продукція не підпадає під санкції ЄС.

Пояснення щодо санкцій ЄС проти Росії (довідкова інформація)

Зростання світових цін на продукти харчування на 60%.

За даними Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН, ціни на продовольство досягли свого піку в березні 2022 року, збільшившись на понад 60% порівняно з тим самим місяцем 2020 року. Ціни продовжують залишатися нестабільними.

Як російське вторгнення в Україну ще більше посилило світову продовольчу кризу.

Індекс цін на продукти харчування (веб-сайт ФАО)

Чому українські культури є ключовими для глобальної продовольчої безпеки?

Україна, яка вважається житницею Європи, є провідним світовим виробником та експортером агропродовольчої продукції. Це п’ятий найбільший експортер пшениці в усьому світі та четвертий експортер кукурудзи.

Разом із Росією, іншим великим експортером, Україна забезпечує близько 30% світових поставок кукурудзи та пшениці та більше половини світових поставок соняшникової олії.

Африка та Азія є основними реципієнтами сільськогосподарської продукції України. У період з 2016 по 2021 рік більше половини (58%) усього експорту пшениці йшло до Азії та 34% до Африки. Україна відіграє ключову роль у забезпеченні продовольчої безпеки в деяких з найбідніших країн світу.

Напади Росії на транспортну інфраструктуру України та фактична блокада чорноморських портів, звідки зазвичай експортується 90% української сільськогосподарської продукції, призвели до різкого падіння експорту.

Пошкодження українських посівів, продовольчих складів і сільськогосподарської техніки, завдані російськими військами, сильно вплинули на виробничі та експортні можливості України.

Хто найбільше постраждав від відсутності продовольчої безпеки та підвищення цін?

Дефіцит їжі викликає дедалі більше занепокоєння для мільйонів людей, особливо в Африці та Азії, а особливо в тих країнах, які вже страждають від голоду, таких як Сомалі, Ємен і Афганістан. Високі ціни на продукти харчування впливають на здатність людей купувати продукти харчування та створюють додатковий тиск на домогосподарства з низькими доходами, зокрема в ЄС. Вплив кризи, ймовірно, триватиме в довгостроковій перспективі, особливо в країнах, що розвиваються. За даними ВПП, у 2022 році потреби досягли безпрецедентного рівня. Рекордні 349 мільйонів людей у світі відчували гострий голод (щорічний огляд ВПП за 2022 рік). У 2022 році 349 мільйонів людей у всьому світі відчували гострий голод. Діти в країнах, що розвиваються, піддаються особливо високому ризику через підвищення рівня гострого недоїдання внаслідок дефіциту їжі та вищих цін. В ЄС немає дефіциту їжі. Країнам ЄС не загрожує дефіцит

продовольства. ЄС є провідним виробником агропродовольчої продукції – у 2022 році він був найкращим трейдером у світі – і, хоча війна Росії в Україні та зміна клімату впливають на виробництво, продовольча система ЄС залишається міцною та надійною. Проте інфляція та підвищення цін на продукти б'ють по громадянах країн ЄС. Доступність є головною проблемою для лідерів ЄС, особливо щодо малозабезпечених і вразливих груп, які найбільше постраждали. За даними інструменту моніторингу цін на продукти харчування Євростату, ціни на продукти харчування в ЄС у березні 2023 року були на 19% вищими, ніж у тому ж місяці 2022 року. Як російське вторгнення в Україну ще більше посилило світову продовольчу кризу З середини 2020 року світові ціни на врожай і продовольство зростають. Неспровокована та невиправдана агресія Росії проти України ще більше підвищила ціни. Через війну Україна, провідний експортер зерна, зазнала різкого падіння свого експорту. Це призвело до серйозних проблем із продовольчою безпекою для мільйонів людей у всьому світі. Дії ЄС і ООН допомогли стримати зростання цін, але перспективи залишаються складними. Падіння виробництва зерна в Україні у 2022/2023 роках склало 29%. Скорочення експорту зерна, подорожчання продуктів харчування. До війни близько 90% сільськогосподарського експорту України транспортувалося морем. Після початку війни російські військові заблокували чорноморські порти України та призвели до фактичної зупинки експорту. Лінійна діаграма показує обсяги експорту пшениці з січня 2021 року по серпень 2023 року. У березні, квітні та травні 2022 року, після російського вторгнення, експорт впав на понад 90%. З червня обсяги експорту зросли, але вони все ще були значно нижчими, ніж у 2021 році, навіть у вересні та жовтні, коли експорт досяг піку, вони були на 57% і 42% нижчими, ніж у 2021 році. Відтоді експорт поступово скорочується з деякими коливання. Після дій, вжитих ЄС для впровадження альтернативних транспортних маршрутів («смуги солідарності»), а також ООН і Туреччиною щодо розблокування портів («Зернова ініціатива в Чорному морі»), експорт зріс, а ціни на продовольство неухильно знижувалися. Однак у липні 2023 року Росія вийшла з Чорноморської зернової ініціативи. До того часу 40% українського зерна транспортувалося через

чорноморські порти, тоді як 60% йшло сухопутним шляхом через шляхи солідарності. Український експорт пшениці постраждав від війни. Після виходу Росії з ініціативи експорт з України знову скоротився, а ціни зросли. Позитивний прогноз світового врожаю наразі стабілізує ціни. Але світове постачання продовольства залишається небезпечним, оскільки війна та блокування Росією чорноморських портів зменшують здатність України експортувати зерно та продукти харчування на світовий ринок. Виробництво зерна:

Середній за 5 років (2016/17-2020/21) – 67,68 млн тонн

2021/22 – 86,7 млн тонн (оцінка)

2022/23 – 61,8 млн тонн (прогноз)

2023/24 – 58,8 млн тонн (прогноз)

Експорт зерна

Середній за 5 років (2016/17-2020/21) – 47,2 млн тонн

2021/22 – 52 мільйони тонн (оцінка)

2022/23 – 49 мільйонів тонн (прогноз)

2023/24 – 32 млн тонн (прогноз)

Україна – житниця Європи

Вплив війни на світові продовольчі ринки є таким серйозним, тому що Україна є одним із провідних експортерів сільськогосподарської продукції у світі, володіючи одними з найродючіших земель на землі. Україна є найбільшим у світі експортером соняшникової олії (50% світового експорту), третім – ячменю (18%), четвертим – кукурудзи (16%) і п’ятим – пшениці (12%). У 2021 році Україна експортувала зернових майже на $12 млрд (близько €11,5 млрд) - 1-й до війни експортер соняшникової олії, 65% пшениці, експортованої в рамках Чорноморської зернової ініціативи, потрапило до країн, що розвиваються. Своїм рішенням вийти з Чорноморської зернової ініціативи Росія ще більше посилює світову продовольчу кризу. Український експорт – особливо пшениці – має

вирішальне значення для деяких країн Азії та Африки. З 2016 по 2021 рік українці отримали 92% пшениці.

У 2021 році вартість експорту пшениці зі США у світ сягнула 7,3 мільярда доларів США, що на 15 відсотків більше, ніж у 2020 році через вищу вартість одиниці. Трьома найбільшими ринками, на які припадає 40 відсотків продажів, були Мексика (1,3 мільярда доларів), Філіппіни (871 мільйон доларів) і Китай (803 мільйони доларів). Зростання цін за одиницю з лишком компенсувало зниження обсягів експорту. Сполучені Штати зіткнулися з обмеженими поставками та посиленням міжнародної конкуренції на ринках Західної півкулі та Азії.

РОЗДІЛ 2

СУЧАСНИЙ СТАН СВІТОВОГО РИНКУ ПРОДОВОЛЬСТВА

2.1. Основні оператори світового ринку продовольства

Мексика, Філіппіни та Японія продовжують залишатися постійними покупцями американської пшениці, на них припадає 46 відсотків загального експорту пшениці США. У 2021 році Мексика була найбільшим ринком для пшениці США, що розвивався, з більшими обсягами поставок і вищими цінами. Імпорт Китаю досяг найвищого рівня за 25 років завдяки високому попиту на використання кормів і збільшенню закупівель у державному секторі. У 2021 році світові ціни на пшеницю різко зросли, оскільки обмежені пропозиції в Канаді та Сполучених Штатах обмежили глобальні експортні пропозиції на тлі значного імпортного попиту, особливо з Близького Сходу та Північної Африки. Основною проблемою для американської пшениці стала конкуренція з боку чорноморських постачальників та ЄС на чутливих до цін ринках Африки та Близького Сходу, а також відновлення конкуренції з боку високого врожаю Австралії на ринках Східної та Південно-Східної Азії.

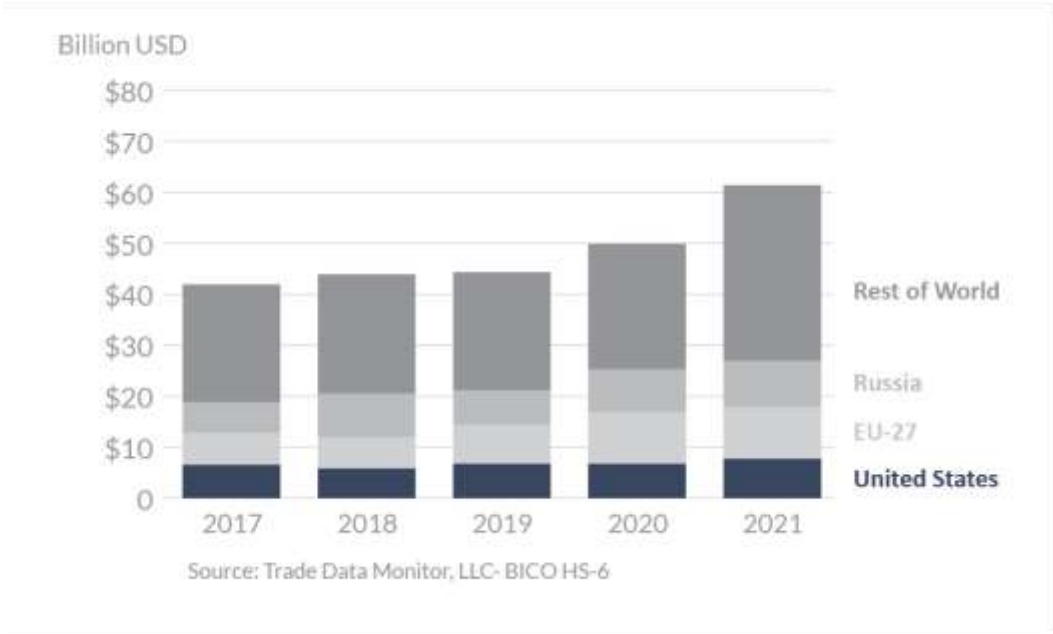

Рис. 2.1.Динаміка виробництва зерна в світі

Очікується, що світова торгівля пшеницею в найближчі роки зросте завдяки підвищенню попиту з боку Африки, Близького Сходу та Південно-Східної Азії. Основними конкурентами США будуть Росія, Канада, Австралія, Україна та ЄС. Останніми роками Індія також перетворилася на великого світового експортера, здебільшого доставляючи продукцію до Південної та Південно-Східної Азії. Очікується, що світові пропозиції пшениці збільшаться у 2022 році завдяки більшим урожаям від багатьох великих виробників та експортерів пшениці.

Сполучені Штати, ймовірно, залишаться основним постачальником пшениці до більшої частини Латинської Америки та Східної та Південно-Східної Азії, а Мексика, Філіппіни та Японія, як очікується, будуть сильними та надійними ринками для американської пшениці. Проте більші врожаї основних конкурентів можуть обмежити експорт пшениці зі США на більш чутливі до ціни ринки Африки, Близького Сходу та Південно-Східної Азії. Очікується, що високий попит Китаю на імпортну пшеницю збережеться до 2022 року, що може компенсувати втрати на інших ринках через посилення міжнародної конкуренції. Щорічник сільськогосподарського експорту США за 2021 рік надає статистичні дані щодо експорту сільськогосподарської продукції США у світ. У цьому

підсумку перераховано 15 провідних торговельних партнерів Сполучених Штатів. Щорічник створено Міністерством сільського господарства США (USDA) Іноземною сільськогосподарською службою (FAS) на основі даних про торгівлю, опублікованих Бюро перепису населення Міністерства торгівлі США. Дані про експорт іноземних країн були отримані від національних статистичних агентств країн, що звітують, як повідомляється через Trade Data Monitor. Щорічник експорту сільськогосподарської продукції США за 2021 рік складається з двох розділів: (1) найкращі експортні товари зі США та (2) найкращі країни експорту із США. У Щорічнику використовуються групи продуктів FAS, які можна знайти в Глобальній системі торгівлі сільськогосподарською продукцією FAS за адресою https://apps.fas.usda.gov/gats/.

Групи продуктів визначаються за допомогою Гармонізованої тарифної таблиці (HTS) на 10-значному рівні та об'єднуються в класифікації, які включають основний товар і його похідні. FAS назвала ці групи продуктів «BICO (HS-10)». BICO — це позначення FAS, що розшифровується як насипні, проміжні та споживчі товари. Основні групи товарів, такі як кукурудза, пшениця та рис, є сукупністю дуже небагатьох кодів HTS. Наприклад, товарна група соєвих бобів включає лише 2 коди HTS; а бавовна включає лише 5 кодів; а категорія «Яловичина та продукти з яловичини» включає 26 ліній HTS; Молочні продукти включають 46 ліній HTS; і Свіжі овочі включають 70 кодів HTS.

З публікацією даних про торгівлю за січень 2021 року Міністерство сільського господарства США прийняло визначення сільського господарства Світової організації торгівлі (СОТ) для цілей звітності про торгівлю, яке є дещо ширшим, ніж визначення Міністерства сільського господарства США в попередніх виданнях цього Щорічника. Основні відмінності полягають у тому, що визначення СОТ включає дистильований спирт, етанол і промислові тютюнові вироби, які не були включені до визначення USDA. Щоб отримати докладнішу інформацію про зміни визначення, перегляньте таке посилання на веб-сторінці USDA: https://www.fas.usda.gov/updated-agricultural-products-definition-trade. 13 груп продуктів або агрегацій товарів, представлених у

Щорічнику, базуються на найбільших категоріях експорту Сполучених Штатів. На 13 найпопулярніших експортних груп продуктів припадає 74 відсотки загального обсягу сільськогосподарської продукції США, експортованої в 2021 році. Сторінки щорічника країн включають 15 найбільших напрямків експорту Сполучених Штатів. Ці 15 найкращих експортних марок. Загальний експорт сільськогосподарської продукції США у 2021 році склав рекордні 177,0 мільярдів доларів, що на 22,5 мільярдів доларів перевищує попередній рекорд, встановлений у 2014 році. Експорт сої, кукурудзи та яловичини лідирував у трійці лідерів американського експорту, причому всі три встановили рекорди минулого року. . Свинина, молочні продукти, соєвий шрот, винокурне зерно та корм для домашніх тварин також встановили рекорди.

З публікацією даних про торгівлю за січень 2021 року Міністерство сільського господарства США прийняло визначення сільського господарства Світової організації торгівлі (СОТ) для цілей звітності про торгівлю, яке є дещо ширшим, ніж визначення Міністерства сільського господарства США в попередніх виданнях цього Щорічника. Основні відмінності полягають у тому, що визначення СОТ включає дистильований спирт, етанол і промислові тютюнові вироби, які не були включені до визначення USDA. Щоб отримати докладнішу інформацію про зміни визначення, перегляньте таке посилання на веб-сторінці USDA: https://www.fas.usda.gov/updated-agricultural-products-definition-trade. 13 груп продуктів або агрегацій товарів, представлених у Щорічнику, базуються на найбільших категоріях експорту Сполучених Штатів. На 13 найпопулярніших експортних груп продуктів припадає 74 відсотки загального обсягу сільськогосподарської продукції США, експортованої в 2021 році. Сторінки щорічника країн включають 15 найбільших напрямків експорту Сполучених Штатів. Ці 15 найкращих експортних марок. Загальний експорт сільськогосподарської продукції США у 2021 році склав рекордні 177,0 мільярдів доларів, що на 22,5 мільярдів доларів перевищує попередній рекорд, встановлений у 2014 році. Експорт сої, кукурудзи та яловичини лідирував у трійці лідерів американського експорту, причому всі три встановили рекорди минулого року. . Свинина, молочні продукти, соєвий шрот, винокурне зерно та корм для домашніх

тварин також встановили рекорди. Кукурудза зробила основний внесок у рекордний експорт, який збільшився на 9,5 мільярдів доларів у порівнянні з 2020 роком, більш ніж удвічі перевищивши вартість попереднього року, досягнувши рекордних 18,7 мільярдів доларів у 2021 році. Американська кукурудза була дуже конкурентоспроможною на світових ринках завдяки великій пропозиції та низькому попиту на етанол як паливо та обмежені постачання в країни-конкуренти Бразилію та Україну. Китайська Народна Республіка (КНР) була основним пунктом призначення для американської кукурудзи, збільшившись на 316 відсотків (3,9 мільярда доларів) порівняно з 2020 роком, оскільки країна відновила своє поголів'я після спалаху африканської чуми свиней (АЧС), який почався в 2018 році. У 2021 році соєві боби знову стали першим товаром сільськогосподарського експорту США з рекордними 27,4 мільярдами доларів США, що на 7 відсотків більше, ніж у попередньому році. Більш високі одиничні ціни через обмежені глобальні постачання підвищили вартість експорту США, незважаючи на зниження обсягів експорту. Китай знову став основним напрямком для американської сої, на яку припадає більше половини експорту США. Експорт до Мексики та Європейського Союзу (ЄС) зріс на 39 і 6 відсотків відповідно, оскільки більші одиничні ціни компенсували стабільні обсяги, що зменшуються. Експорт яловичини та продуктів з яловичини став ще одним яскравим моментом для американських виробників: експорт досяг рекордних 10,6 мільярдів доларів США, збільшившись на 3,0 мільярди доларів порівняно з 2020 роком. Південна Корея та Японія залишалися двома провідними ринками у 2021 році, збільшивши свій імпорт на 39 та 22 відсотки відповідно, вищими цінами та більшим доступом до ринку. Усунення КНР бар'єрів для доступу до ринку підштовхнуло експорт яловичини зі США, який зріс до 1,6 мільярда доларів за наступні роки без експорту. У 2021 році вартість експорту яловичини та продуктів з яловичини США зросла на 38 відсотків порівняно з 2020 роком до рекордної вартості в 10,6 мільярда доларів. Значний попит з боку Китаю та, меншою мірою, інших країн Східної Азії сприяв розширенню експорту яловичини зі США. Експорт до Японії на суму 2,4 мільярда доларів США, Південної Кореї – 2,4 мільярда доларів США

та Китаю – 1,6 мільярда доларів США становив 60 відсотків від загального експорту США. Південна Корея стала основним напрямком експорту яловичини зі США за вартістю, де зростання в секторі роздрібної торгівлі значною мірою стимулювало попит на яловичину. Експорт американської яловичини до Китаю продовжував збільшуватися протягом другого року після усунення Китаєм певних бар'єрів доступу до ринку та на тлі вищих доходів у містах другого та третього рівня Китаю. Зокрема, зростання доходів призвело до збільшення попиту на висо ткоякісну яловичину, вирощену на зернових, що сприяло збільшенню частки ринку США за вартістю в Китаї з 2 відсотків у 2020 році до 11 відсотків у 2021 році. Хоча Австралія є головним конкурентом США за високоякісне зерно, відгодовуваної яловичини, триваючі наслідки 2-річної посухи в Австралії в 2018-2019 роках у поєднанні з політичними проблемами між Канберрою та Пекіном зменшили австралійську конкуренцію, тим самим розширивши можливості для експорту США. Загалом експорт яловичини становив 11 відсотків внутрішнього виробництва США. У 2021 році Сполучені Штати були найбільшим у світі виробником яловичини, другим за величиною імпортером і другим за величиною експортером за обсягом.

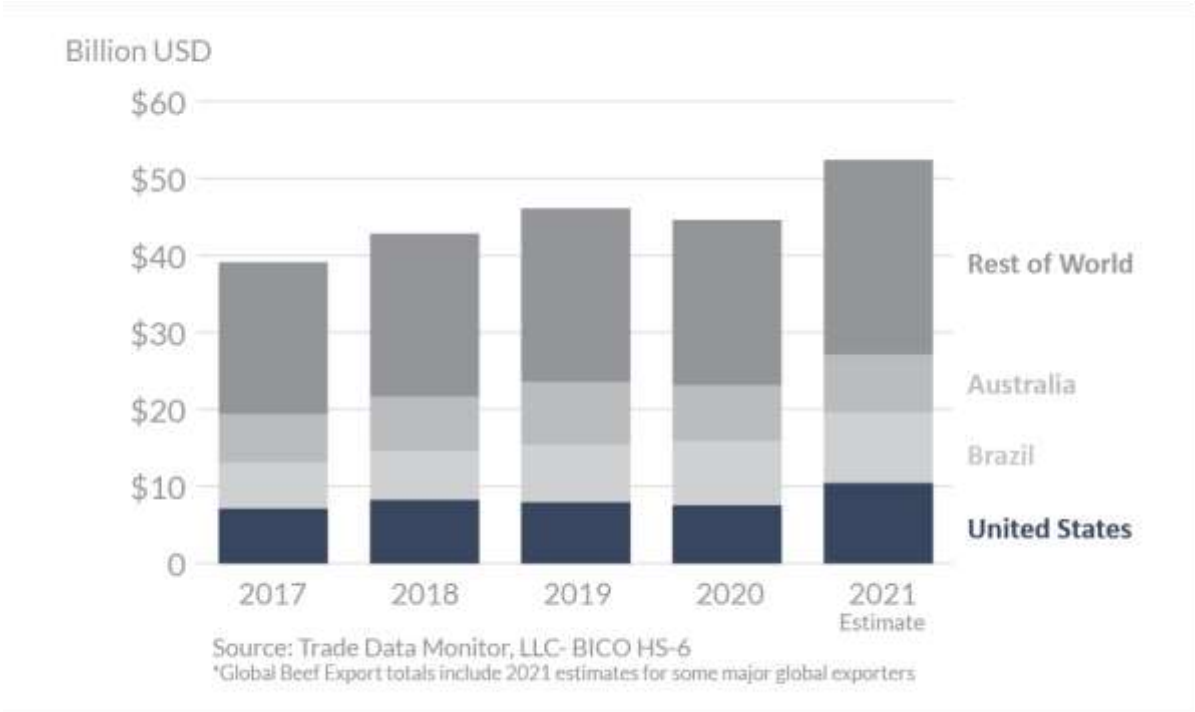

Рис. 2.1. Обсяги торгівлі м'ясом в світі

Угода про вільну торгівлю між Сполученими Штатами та Кореєю (KORUS) продовжувала приносити користь експортерам яловичини з США, знизивши тарифну ставку до 10,6 відсотка. До KORUS мита на імпорт яловичини в США досягали 40 відсотків.

Ціни на яловичину різко зросли до середини 2021 року через проблеми з пропозицією та твердий попит, що збільшило вартість експорту.

Експорт американської яловичини до Китаю продовжував зростати протягом другого року після усунення Китаєм певних бар'єрів доступу до ринку. Експорт яловичини з США склав 6 відсотків від загального імпорту Китаю за обсягом і 11 відсотків за вартістю.

Експорт до Мексики відновився після пов'язаного з пандемією мінімуму в 2020 році, хоча він не повернувся до рівня до пандемії. За вартістю Мексика посіла четверте місце, ставши найбільшим пунктом призначення за обсягом експорту м'яса яловичини.

Загальний обсяг експорту яловичини та продуктів з яловичини на Філіппіни та Індонезію залишився стабільним у 2021 році, оскільки Філіппіни послабили деякі обмеження щодо COVID-19. Однак експорт США все ще нижчий за рівень до пандемії.

Експорт США до Індонезії досяг рекордного рівня завдяки високому попиту на різновид яловичини, яка становила 45 відсотків експорту США.

Експорт США до Латинської Америки та Карибського басейну також був високим. Угода про вільну торгівлю Домініканської Республіки та Центральної Америки (CAFTA-DR) поступово скасувала імпортні мита на яловичину, що призвело до рекордів як за вартістю (137,3 мільйона доларів), так і за обсягом (20 991 метрична тонна), тоді як Колумбія, Чилі та Перу зареєстрували рекордну вартість та обсяг. зростання.

З публікацією даних про торгівлю за січень 2021 року Міністерство сільського господарства США прийняло визначення сільського господарства Світової організації торгівлі (СОТ) для цілей звітності про торгівлю, яке є дещо ширшим, ніж визначення Міністерства сільського господарства США в попередніх виданнях цього Щорічника. Основні відмінності полягають у тому, що визначення СОТ включає дистильований спирт, етанол і промислові тютюнові вироби, які не були включені до визначення USDA. Щоб отримати докладнішу інформацію про зміни визначення, перегляньте таке посилання на веб-сторінці USDA: https://www.fas.usda.gov/updated-agricultural-products-definition-trade.

13 груп продуктів або агрегацій товарів, представлених у Щорічнику, базуються на найбільших категоріях експорту Сполучених Штатів. На 13 найпопулярніших експортних груп продуктів припадає 74 відсотки загального обсягу сільськогосподарської продукції США, експортованої в 2021 році. Сторінки щорічника країн включають 15 найбільших напрямків експорту Сполучених Штатів. Ці 15 найкращих експортних марок. Загальний експорт сільськогосподарської продукції США у 2021 році склав рекордні 177,0 мільярдів доларів, що на 22,5 мільярдів доларів перевищує попередній рекорд, встановлений у 2014 році. Експорт сої, кукурудзи та яловичини лідирував у трійці лідерів американського експорту, причому всі три встановили рекорди минулого року. . Свинина, молочні продукти, соєвий шрот, винокурне зерно та корм для домашніх тварин також встановили рекорди.

З публікацією даних про торгівлю за січень 2021 року Міністерство сільського господарства США прийняло визначення сільського господарства Світової організації торгівлі (СОТ) для цілей звітності про торгівлю, яке є дещо ширшим, ніж визначення Міністерства сільського господарства США в попередніх виданнях цього Щорічника. Основні відмінності полягають у тому, що визначення СОТ включає дистильований спирт, етанол і промислові тютюнові вироби, які не були включені до визначення USDA. Щоб отримати докладнішу

інформацію про зміни визначення, перегляньте таке посилання на веб-сторінці USDA: https://www.fas.usda.gov/updated-agricultural-products-definition-trade.

13 груп продуктів або агрегацій товарів, представлених у Щорічнику, базуються на найбільших категоріях експорту Сполучених Штатів. На 13 найпопулярніших експортних груп продуктів припадає 74 відсотки загального обсягу сільськогосподарської продукції США, експортованої в 2021 році. Сторінки щорічника країн включають 15 найбільших напрямків експорту Сполучених Штатів. Ці 15 найкращих експортних марок. Загальний експорт сільськогосподарської продукції США у 2021 році склав рекордні 177,0 мільярдів доларів, що на 22,5 мільярдів доларів перевищує попередній рекорд, встановлений у 2014 році. Експорт сої, кукурудзи та яловичини лідирував у трійці лідерів американського експорту, причому всі три встановили рекорди минулого року. . Свинина, молочні продукти, соєвий шрот, винокурне зерно та корм для домашніх тварин також встановили рекорди.

Кукурудза зробила основний внесок у рекордний експорт, який збільшився на 9,5 мільярдів доларів у порівнянні з 2020 роком, більш ніж удвічі перевищивши вартість попереднього року, досягнувши рекордних 18,7 мільярдів доларів у 2021 році. Американська кукурудза була дуже конкурентоспроможною на світових ринках завдяки великій пропозиції та низькому попиту на етанол як паливо та обмежені постачання в країни-конкуренти Бразилію та Україну. Китайська Народна Республіка (КНР) була основним пунктом призначення для американської кукурудзи, збільшившись на 316 відсотків (3,9 мільярда доларів) порівняно з 2020 роком, оскільки країна відновила своє поголів’я після спалаху африканської чуми свиней (АЧС), який почався в 2018 році.

У 2021 році соєві боби знову стали першим товаром сільськогосподарського експорту США з рекордними 27,4 мільярдами доларів США, що на 7 відсотків більше, ніж у попередньому році. Більш високі одиничні ціни через обмежені глобальні постачання підвищили вартість експорту США, незважаючи на

зниження обсягів експорту. Китай знову став основним напрямком для американської сої, на яку припадає більше половини експорту США. Експорт до Мексики та Європейського Союзу (ЄС) зріс на 39 і 6 відсотків відповідно, оскільки більші одиничні ціни компенсували стабільні обсяги, що зменшуються.

Експорт яловичини та продуктів з яловичини став ще одним яскравим моментом для американських виробників: експорт досяг рекордних 10,6 мільярдів доларів США, збільшившись на 3,0 мільярди доларів порівняно з 2020 роком. Південна Корея та Японія залишалися двома провідними ринками у 2021 році, збільшивши свій імпорт на 39 та 22 відсотки відповідно, вищими цінами та більшим доступом до ринку. Усунення КНР бар'єрів для доступу до ринку підштовхнуло експорт яловичини зі США, який зріс до 1,6 мільярда доларів за наступні роки без експорту.

У 2021 році вартість експорту яловичини та продуктів з яловичини США зросла на 38 відсотків порівняно з 2020 роком до рекордної вартості в 10,6 мільярда доларів. Значний попит з боку Китаю та, меншою мірою, інших країн Східної Азії сприяв розширенню експорту яловичини зі США. Експорт до Японії на суму 2,4 мільярда доларів США, Південної Кореї – 2,4 мільярда доларів США та Китаю – 1,6 мільярда доларів США становив 60 відсотків від загального експорту США. Південна Корея стала основним напрямком експорту яловичини зі США за вартістю, де зростання в секторі роздрібної торгівлі значною мірою стимулювало попит на яловичину.

Експорт американської яловичини до Китаю продовжував збільшуватися протягом другого року після усунення Китаєм певних бар'єрів доступу до ринку та на тлі вищих доходів у містах другого та третього рівня Китаю. Зокрема, зростання доходів призвело до збільшення попиту на високоякісну яловичину, вирощену на зернових, що сприяло збільшенню частки ринку США за вартістю в Китаї з 2 відсотків у 2020 році до 11 відсотків у 2021 році.

2.2. Роль Австралії на світовому ринку м’яса

Хоча Австралія є головним конкурентом США за високоякісне зерно, відгодовуваної яловичини, триваючі наслідки 2-річної посухи в Австралії в 2018-2019 роках у поєднанні з політичними проблемами між Канберрою та Пекіном зменшили австралійську конкуренцію, тим самим розширивши можливості для експорту США. Загалом експорт яловичини становив 11 відсотків внутрішнього виробництва США. У 2021 році Сполучені Штати були найбільшим у світі виробником яловичини, другим за величиною імпортером і другим за величиною експортером за обсягом.

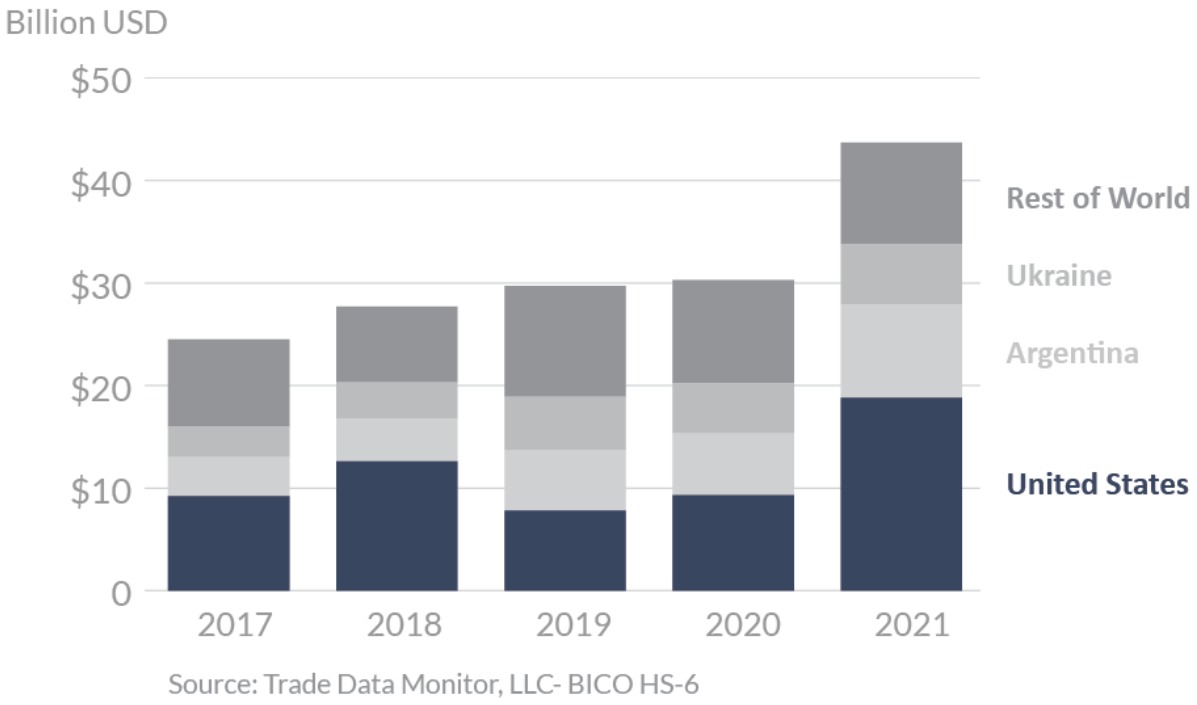

Рис.2.2. Роль Аргентини на світовому ринку м’яса

Серед інших найважливіших подій у 2021 році – різке збільшення експорту молочних продуктів, пшениці, соєвого борошна, м’яса птиці, дистиляторного

зерна та етанолу, які зросли на 15 відсотків або більше порівняно з попереднім роком. На 10 провідних товарних груп припадало 60 відсотків загального експорту, що стало більш концентрованим, ніж у 2017 році, коли 10 провідних груп становили 55 відсотків. Вищі оптові ціни на зерно та олійні культури, а також високий глобальний попит на корми для тварин і м'ясо сприяють значному зростанню експорту в цих категоріях, який, як очікується, продовжуватиме зростати в майбутньому. У 2021 році на кетах припадатиме понад 80 відсотків загального експорту сільськогосподарської продукції США. Прогнозується, що у 2022 році експорт яловичини з США дещо знизиться. Очікується, що Австралія, головний конкурент в експорті високоякісної яловичини, цього року збільшить свої внутрішні пропозиції та створить перешкоди експорту США до Азії.

Крім того, Бразилія та Аргентина відновлять експорт яловичини до Китаю у 2022 році після низки збоїв у 2021 році. Китай призупинив імпорт із Бразилії з вересня по грудень через нетиповий випадок губчастої енцефалопатії великої рогатої худоби. Аргентина ввела експортні обмеження на певні види яловичини, щоб приборкати занепокоєння щодо інфляції. У той час як Аргентина продовжує запроваджувати певний експортний контроль, повернення Бразилії віщує посилення конкуренції на ринку замороженої яловичини на третьому за цінністю експортному ринку США.

Пропозиція великої рогатої худоби в США також зменшується через циклічні тенденції та високі ціни на корми. У міру покращення ситуації з COVID-19 зростатиме попит з боку роздрібної торгівлі, готелів, ресторанів і установ. Поєднання цих факторів, на додаток до зростання конкуренції, зниження виробництва та відновлення попиту, вказує на неоднозначну перспективу експорту яловичини зі США у 2022 році. Хоча Сполучені Штати, за прогнозами, збережуть свою позицію другого за величиною експортера у світі, вони будуть Експортерам буде важко перевершити показники 2021 року. Експорт кукурудзи зі США встановив рекорд у 2021 році – 18,7 мільярда доларів. Різке зростання пояснюється збільшенням попиту Китаю на імпортну кукурудзу та зниженням

конкуренції з боку Бразилії та України на інших ринках. Експорт до Китаю склав 5,1 мільярда доларів, що значно перевищує рекорд минулого року.

Китай став найбільшим пунктом призначення для американської кукурудзи. На три найпопулярніші напрямки припадає 69 відсотків загального експорту кукурудзи зі США. У всьому світі, незважаючи на менші доступні пропозиції, український експорт до Китаю був більшим, що призвело до того, що багато країн звернулися до американської кукурудзи. Для Бразилії вплив посухи на другий урожай кукурудзи (відомий як «сафрінья») різко скоротив доступні пропозиції для експорту. Американська кукурудза була конкурентоспроможною на світових ринках завдяки великій кількості поставок і слабкому внутрішньому попиту на паливний етанол на тлі COVID-19. Протягом 2021 року експорт до Китаю був високим. Відновлення свинарства Китаю від АЧС сприяло використанню кукурудзи в кормових раціонах і призвело до зростання внутрішніх цін на кукурудзу в Китаї. Це зростання цін на кукурудзу в Китаї створило сприятливі умови для збільшення імпорту американської кукурудзи за конкурентними цінами. З обмеженими експортними поставками в Україні та Бразилії багато країн Північної Африки, Близького Сходу та Азії звернулися до конкурентоспроможної американської кукурудзи. Очікується, що кукурудза в США знизиться з рівня 2021 року через посилення конкуренції з боку України, Аргентини та Бразилії. Наразі прогнозується, що ці країни матимуть значні експортні пропозиції. У перші місяці 2022 року продажі та поставки кукурудзи в США були повільними в багатьох країнах. Крім того, ціни на американську кукурудзу наразі вищі, ніж на українську та аргентинську, що зумовлено внутрішнім попитом США на паливний етанол. Очікується, що експорт кукурудзи з США до Китаю залишатиметься високим. На кінець січня 2022 року загальні зобов’язання (продаж + поставки) до Китаю становили рекордні 12,4 млн тонн. Незважаючи на те, що ціни на кукурудзу в Китаї знижуються з піку, вони залишаються значно вищими за світові. Очікується, що високі транспортні витрати з регіонів Китаю з надлишком зерна на півночі до районів з дефіцитом зерна на півдні та обмеження

щодо COVID стимулюють попит на імпорт. Також очікується, що експорт кукурудзи з США до Канади буде високим. На кінець січня 2022 року загальні зобов'язання становили 3,3 мільйона тонн у порівнянні з 491 400 тоннами за той самий період 2021 року. Через обмежені запаси фуражного зерна в преріях через літню посуху споживачі кормів звернулися до замінника, переважно кукурудзи.

Транспортні маршрути та економіка віддають перевагу американській кукурудзі, а не канадській вітчизняній. У 2021 році вартість експорту бавовни зі США впала на 4 відсотки порівняно з минулим роком, але кількість впала більш ніж на 20 відсотків. У другій половині 2021 року високі одиничні ціни допомогли компенсувати слабкі поставки, але поставки до Китаю впали на 70 відсотків порівняно з аналогічним періодом минулого року, оскільки Державний резерв імпортував американську бавовну. Крім того, експорт до В'єтнаму скоротився більш ніж на 50 відсотків, оскільки на ринок вийшов щедрий урожай Австралії 2021 року, який був у чотири з половиною рази більшим, ніж у попередньому році. Експорт до Мексики як за вартістю, так і за обсягом значно зріс, оскільки виробництво в Мексиці впало, а споживання продемонструвало значне відновлення після зниження рівня COVID-19 у 2020 році.

Великі поставки високоцінної бавовни Pima до Індії та Перу підвищили вартість на цих ринках. Сполучені Штати були третім у світі виробником і найбільшим експортером бавовни за обсягом, на них припадала одна третина світових поставок. Значно менший урожай у США у 2020 році зменшив експортні поставки у 2021 році, тоді як виробництво основними конкурентами залишалося стабільним. Значне зростання цін у другій половині року було певною мірою спричинене закупівлями з Державного резерву

КНР.

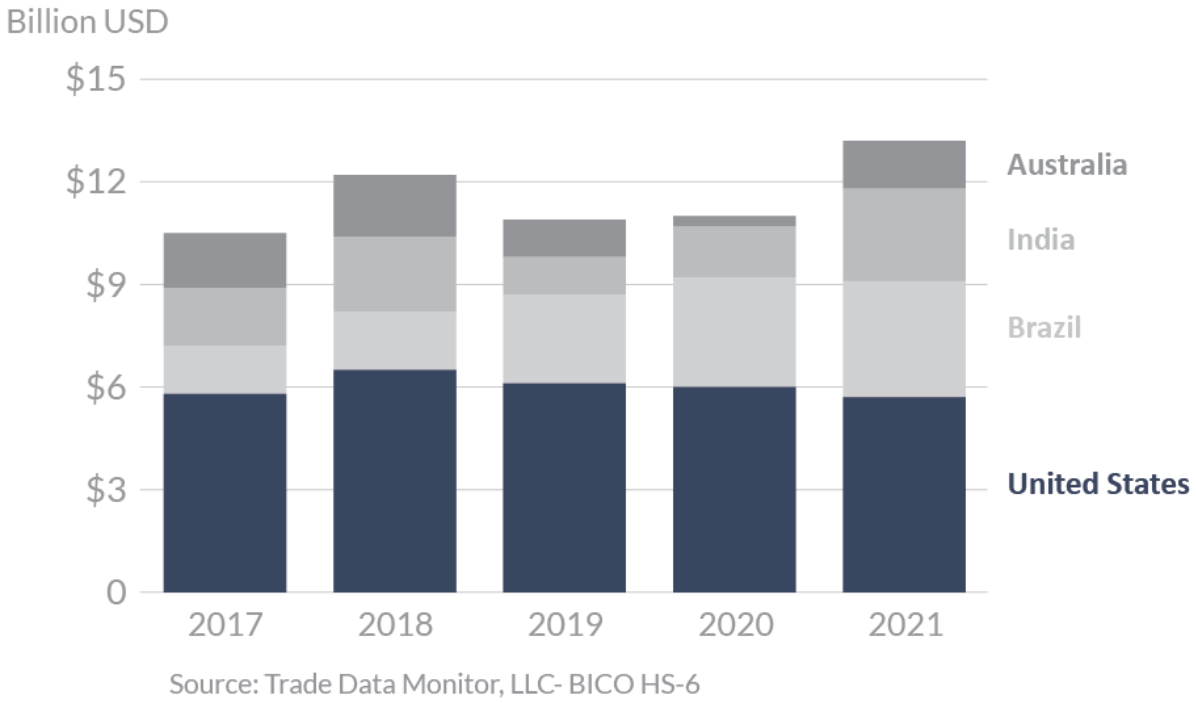

Рис.2.3. Ринок бавовни в США та Північній Америці

У 2022 році експорт бавовни зі США, ймовірно, зросте як за обсягом, так і за вартістю. Очікується зростання світової торгівлі, а збільшення врожаю в США сприятиме збільшенню поставок. Очікується, що ціни на бавовну, які є найвищими за 10 років, піднімуть вартість експорту вище рівня 2021 року. Очікується, що імпорт Китаю залишиться стабільним. Конкуренція за частку ринку на ринках Південно-Східної та Східної Азії посилиться через ще більший урожай в Австралії у 2022 році.

Незважаючи на логістичні проблеми, пов’язані з пандемією COVID-19, експорт молочної продукції США різко зріс у 2021 році, зріс на 19 відсотків і досяг рекордних 7,7 мільярдів доларів. Це буде п’ятий рік поспіль, коли експорт молочної продукції США зростає, відображаючи середньорічний темп зростання на 9 відсотків з 2017 року. Мексика залишається провідним ринком для молочної продукції США, на яку припадає майже чверть усього експорту. Після невтішного 2020 року поставки до Мексики значно відновилися на 28 відсотків, головним

чином завдяки продажам сухого знежиреного молока (SMP) і сиру. Великі продажі також були зафіксовані в Канаді та Китаї, які за рік зросли на 16 відсотків та 38 відсотків відповідно. Більшість поставок до Канади складалися з молочних продуктів із високим ступенем обробки, таких як дитячі суміші та напої на основі молока, тоді як експорт до Китаю складався здебільшого з SMP, сироватки та сироваткових продуктів. Експорт молочної продукції США також зафіксував значне зростання на усталених ринках, таких як Японія та Південна Корея, і на нових ринках Південно-Східної Азії, таких як В'єтнам.

Після рецесії 2020 року в 2021 році Мексика спостерігала значне економічне відновлення, що ознаменувалося вищим валовим внутрішнім продуктом (ВВП) на душу населення та споживчими витратами. Крім того, полегшення ситуації з COVID-19 призвело до відновлення роботи готельного, ресторанного та інституційного секторів, що прискорило попит на молочну продукцію, зокрема сир і SMP.

Глобальне виробництво молока такими великими експортерами, як Нова Зеландія та ЄС, неочікувано залишилося без змін. Навпаки, виробництво молока в США зросло на 1 відсоток, і американські експортери мали доступ до значних експортних запасів SMP, сиру та масла.

Світові ціни на основні молочні продукти швидко зросли, оскільки глобальний попит на молочну продукцію перевищив пропозицію. Ціни в США на такі основні товари, як SMP, сир, сироватка та сироваткові продукти, а також масло, були конкурентоспроможними протягом 2021 року, що призвело до різкого зростання експорту.

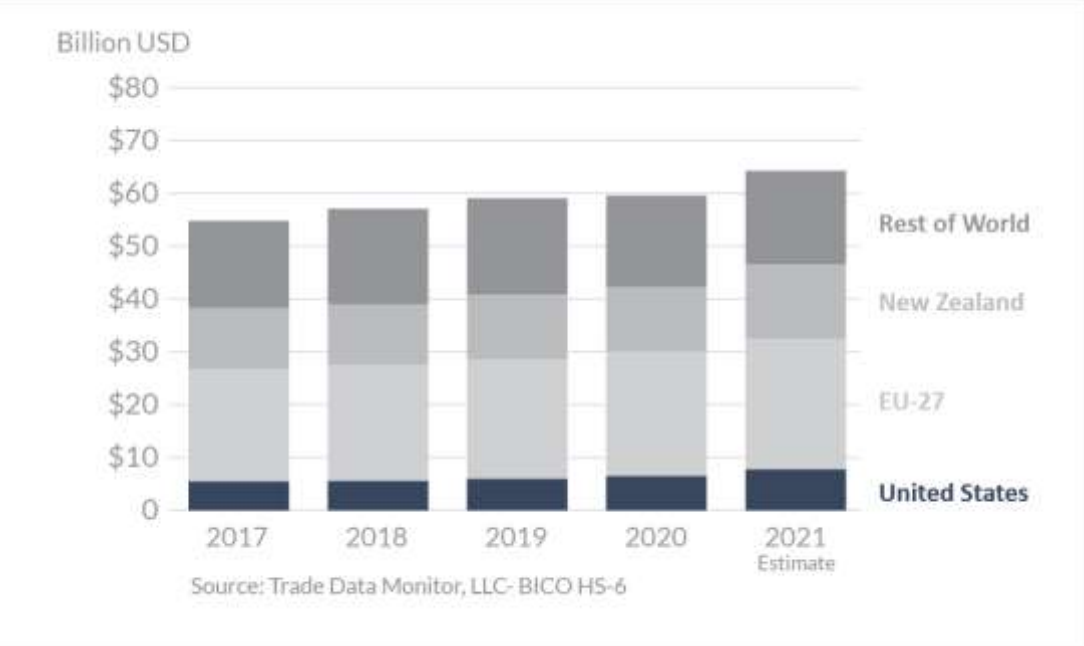

Рис.2.4. Ринок молочної продукції

У зв'язку з вищими прогнозованими витратами на корми та меншим поголів'ям, очікується, що виробництво молока в 2022 році знизиться. Проте внутрішній попит, ймовірно, залишатиметься відносно високим, і очікується, що це призведе до вищих, менш конкурентоспроможних експортних цін. Отже, у 2022 році прогнозується зниження експорту молочної продукції США як в еквіваленті молочного жиру, так і в еквіваленті знежиреного молока. У довгостроковій перспективі очікується, що експорт молочної продукції відновить зростання з попередніми темпами, щоб стати все більш важливим постачальником на світових ринках молочної продукції.

На світовій арені виробництво молока від основних експортерів залишається на місці. З високим рівнем попиту це призвело до нещодавнього стрімкого зростання цін на молочні продукти. Прогнозується, що ринки залишаться відносно напруженими, а ціни на молочні продукти стабілізуються на відносно високих рівнях протягом першої половини року. Протягом перших двох місяців 2022 року світовий попит на імпорт залишався стабільним, але в міру зростання цін стає все більш сумнівним, чи можна зберегти високий споживчий попит. Це буде особливо критично на ключових ринках Азії та Мексики.

У 2021 році експорт етанолу зі США склав 1,2 мільярда галонів на суму 2,8 мільярда доларів. Порівняно з 2020 роком вартість експорту зросла на 21 відсоток завдяки вищій вартості одиниці експорту, відновленню попиту на бензин у Канаді та високим обсягам продажів непаливної продукції до Південної Кореї. Обсяг експорту у 2021 році був на 5 відсотків нижчим, ніж у 2020 році, через зниження цінової конкурентоспроможності та триваючу слабкість попиту на бензин, і на 25 відсотків нижче рекордних 1,7 мільярда галонів, відвантажених у 2018 році. Експорт паливного етанолу до Китаю підскочив у першому кварталі 2021 року як результат контрактів попереднього кварталу, укладених за вигідними цінами. Продажі паливного етанолу до Сполученого Королівства (Великобританія) зросли наприкінці року з переходом країни на суміш E10. У 2021 році експорт етанолу до Бразилії в абсолютному обсязі впав найбільше. Це було пов’язано з впливом на паливний ринок Бразилії COVID-19 і впливом на торгівлю 20-відсотковим тарифом, який Бразилія почала застосовувати до всього імпорту етанолу, майже весь який постачається через Сполучені Штати – у грудні 2020 року, враховуючи вищі ціни в США та слабкішу бразильську валюту. Експорт до Бразилії вже перебував у вільному падінні з 2020 року. Він ще більше знизився як за обсягом, так і за вартістю лише до 80 мільйонів галонів вартістю 154 мільйони доларів, що на 80 відсотків нижче обсягу, поставленого в 2018 році. Зазвичай перший або другий за величиною ринок етанолу в США, У 2021 році Бразилія опустилася на шосте місце. У 2021 році обсяги експорту також були меншими для чутливих до ціни паливних ринків, особливо Колумбії та Філіппін.

Регулювання та обмежена інфраструктура обмежують зростання кількості сумішей етанолу вище 10 відсотків на ринку США, що підвищує важливість зростання експорту. Статичний попит на паливо обмежує розширення внутрішнього ринку США. На експорт етанолу сильно впливають ринки бензинового палива, де трохи більше половини вартості експортних продажів США використовується як транспортне паливо. Останнім часом не менш

важливим став попит на етанол, який використовується як промислова хімія та споживчі товари.

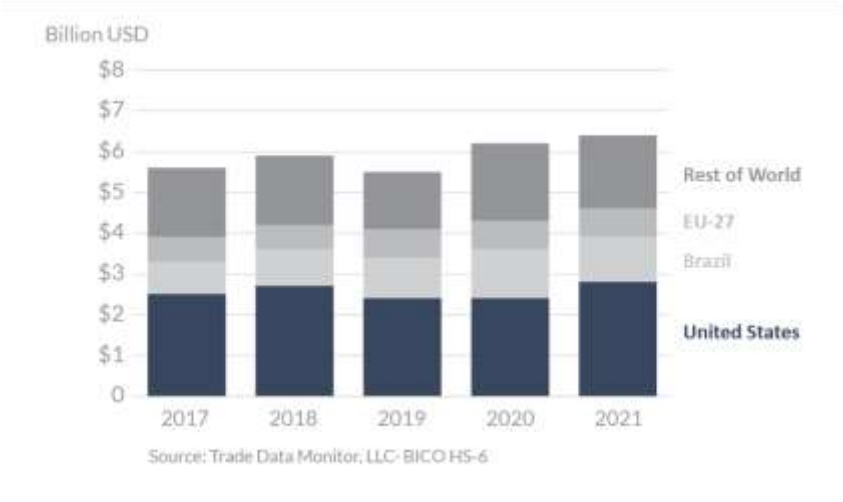

Рис.2.5. Регулювання ринку етанолу

Після пандемії експорт етанолу для промислового, не паливного використання зріс з 25 відсотків до трохи менше половини експорту США. У 2021 році, незважаючи на деяке відновлення, COVID-19 продовжував нерівномірно впливати на мобільність у всьому світі, так само як і зростання цін на паливо, а отже, і попит на етанол. Різке підвищення цін на етанол у США вплинуло на продажі в США на чутливих до цін ринках палива.

Вищі ціни на етанол у США, триваюча слабкість бразильського реала та 20-відсоткове мито в Бразилії сприяли подальшому скороченню експорту до цієї країни. Сполучені Штати мають угоди про вільну торгівлю з 5 із 10 найбільших країн експорту етанолу, які допомагають зменшити бар'єри для етанолу в США. У міру зростання рівня імунізації в розвинених країнах світу та найбільших країнах, що розвиваються, на які разом припадає більшість споживання бензину, світовий попит на бензин і етанол продовжуватиме відновлюватися. Темпи та ступінь відновлення залежать від країни та залишаються повільнішими, ніж очікувалося. До пандемії на Сполучені Штати припадало 45 відсотків (без урахування торгівлі всередині ЄС) вартості світового експорту етанолу. Його

частка ринку впала до 39 відсотків у 2020 році, оскільки попит на пальне впав, а деякі країни (зокрема, Китай, Бразилія та Канада) захопили більше торгівлі, деякі з яких були продуктами медичного призначення. Частка США відновилася приблизно до 45 відсотків у 2021 році завдяки вищим цінам, навіть незважаючи на те, що обсяг продажів знизився. У міру зростання рівня імунізації в розвинутих країнах світу та найбільших країнах, що розвиваються, на які разом припадає більшість споживання бензину, світовий бензин і етанол попит продовжить відновлюватися. Темпи та ступінь відновлення залежать від країни та залишаються повільнішими, ніж очікувалося. До пандемії на Сполучені Штати припадало 45 відсотків (без урахування торгівлі всередині ЄС) вартості світового експорту етанолу. Його частка ринку впала до 39 відсотків у 2020 році, оскільки попит на пальне впав, а деякі країни (зокрема, Китай, Бразилія та Канада) захопили більше торгівлі, деякі з яких були продуктами медичного призначення. Частка США відновилася приблизно до 45 відсотків у 2021 році завдяки вищим цінам, хоча обсяг продажів знизився. У найближчі роки ринки бензину мають здебільшого відновитися, дозволяючи частці ринку США зрости, оскільки паливний етанол відновить своє домінування в торгівлі та припустимо, що етанол у США повернеться до своєї довгострокової цінової конкурентоспроможності. Попит на мобільність зростає разом із зростанням населення та доходів, але бензин, змішаний з етанолом, є лише одним із кількох засобів задоволення зростаючого попиту на мобільність при зниженні викидів парникових газів. Збільшення масового транспорту, покращення ефективності двигуна внутрішнього згоряння, зміни способу життя та альтернативні трансмісії, такі як електродвигуни, — усе це фактори, що впливають на транспортний попит, з яким виробники етанолу повинні боротися. Відплатні мита, встановлені Китаєм, Бразилією, ЄС та іншими; ліцензійні обмеження або заборони на імпорт, накладені Аргентиною, Таїландом, Індією та Філіппінами; обмежити здатність Сполучених Штатів експортувати паливний етанол. Навпаки, ринки етанолу використовують Highlights.

2.4. Обсяги світового ринку експорту фруктів

У 2021 році вартість світового експорту свіжих фруктів і овочів із США досягла 7,2 мільярда доларів, що на 4 відсотки більше, ніж у попередньому році. Завдяки географічній близькості та клімату Канада залишалася головним ринком США, на яку припадало 52 відсотки загального експорту на суму 3,7 мільярда доларів. Мексика посіла друге місце з 14 відсотками експорту США, тоді як на жодному іншому ринку не було більше 6 відсотків експорту. Експорт полуниці зі США зріс найбільше, збільшившись на 68 мільйонів доларів за рахунок зростання експорту до Канади, Мексики та Саудівської Аравії. Експорт яблук із США став другим за величиною зростанням, збільшившись на 62 мільйони доларів завдяки збільшенню експорту до Мексики, Тайваню та Канади. Експорт винограду зі США зазнав найбільшого падіння на 61 мільйон доларів порівняно з 2020 роком, причому найбільші втрати в Південній Кореї, Гонконгу та В'єтнамі. Експорт овочів і фруктів до Китаю не змінився. Проте Мексика отримала значний прибуток у розмірі 110 мільйонів доларів. Яблука, груші, персики, цитрусові, столовий виноград і вишні продовжують становити майже половину загального експорту свіжих фруктів і овочів США. Основні експортні товари зі свіжих фруктів включали яблука, виноград, апельсини, полуницю та вишні, на які разом припадало 3,1 мільярда доларів США, з провідними ринками Канади, Мексики, Південної Кореї, Японії та Тайваню. Найбільші експортні товари зі свіжих овочів включали салат, картоплю, солодку картоплю, цибулю/шалот і цвітну капусту, на які припадає 1,1 мільярда доларів США разом із провідними ринками Канади, Мексики та ЄС. У міру зростання рівня імунізації в розвинених країнах світу та найбільших країнах, що розвиваються, на які разом припадає більшість споживання бензину, світовий попит на бензин і етанол продовжуватиме відновлюватися. Темпи та ступінь відновлення залежать від країни та залишаються повільнішими, ніж очікувалося. До пандемії на Сполучені Штати припадало 45 відсотків (без урахування торгівлі всередині ЄС) вартості світового експорту етанолу. Його частка ринку впала до 39 відсотків у 2020 році, оскільки

попит на пальне впав, а деякі країни (зокрема, Китай, Бразилія та Канада) захопили більше торгівлі, деякі з яких були продуктами медичного призначення. Частка США відновилася приблизно до 45 відсотків у 2021 році завдяки вищим цінам, хоча обсяг продажів знизився. У найближчі роки ринки бензину мають здебільшого відновитися, дозволяючи частці ринку США зрости, оскільки паливний етанол відновить своє домінування в торгівлі та припустимо, що етанол у США повернеться до своєї довгострокової цінової конкурентоспроможності. Попит на мобільність зростає разом із зростанням населення та доходів, але бензин, змішаний з етанолом, є лише одним із кількох засобів задоволення зростаючого попиту на мобільність при зниженні викидів парникових газів. Збільшення масового транспорту, покращення ефективності двигуна внутрішнього згоряння, зміни способу життя та альтернативні трансмісії, такі як електродвигуни, — усе це фактори, що впливають на транспортний попит, з яким виробники етанолу повинні боротися. Відплатні мита, встановлені Китаєм, Бразилією, ЄС та іншими; ліцензійні обмеження або заборони на імпорт, накладені Аргентиною, Таїландом, Індією та Філіппінами; обмежити здатність Сполучених Штатів експортувати паливний етанол. Навпаки, ринки етанолу використовують Highlights. У 2021 році вартість світового експорту свіжих фруктів і овочів із США досягла 7,2 мільярда доларів, що на 4 відсотки більше, ніж у попередньому році. Завдяки географічній близькості та клімату Канада залишалася головним ринком США, на яку припадало 52 відсотки загального експорту на суму 3,7 мільярда доларів. Мексика посіла друге місце з 14 відсотками експорту США, тоді як на жодному іншому ринку не було більше 6 відсотків експорту. Експорт полуниці зі США зріс найбільше, збільшившись на 68 мільйонів доларів за рахунок зростання експорту до Канади, Мексики та Саудівської Аравії. Експорт яблук із США став другим за величиною зростанням, збільшившись на 62 мільйони доларів завдяки збільшенню експорту до Мексики, Тайваню та Канади. Експорт винограду зі США зазнав найбільшого падіння на 61 мільйон доларів порівняно з 2020 роком, причому найбільші втрати в Південній Кореї, Гонконгу та В’єтнамі. Експорт овочів і фруктів до Китаю не змінився.

Проте Мексика отримала значний прибуток у розмірі 110 мільйонів доларів. Яблука, груші, персики, цитрусові, столовий виноград і вишні продовжують становити майже половину загального експорту свіжих фруктів і овочів США. Основні експортні товари зі свіжих фруктів включали яблука, виноград, апельсини, полуницю та вишні, на які разом припадало 3,1 мільярда доларів США, з провідними ринками Канади, Мексики, Південної Кореї, Японії та Тайваню. Найбільші експортні товари зі свіжих овочів включали салат, картоплю, солодку картоплю, цибулю/шалот і цвітну капусту, на які припадає 1,1 мільярда доларів США разом із провідними ринками Канади, Мексики та ЄС. У червні 2019 року Індія запровадила 20-відсоткове мито на американські яблука, довівши загальну ставку мита до 70 відсотків. Цей тариф залишається в силі.d як промислові хімікати та споживчі товари є відносно безбар'єрними.

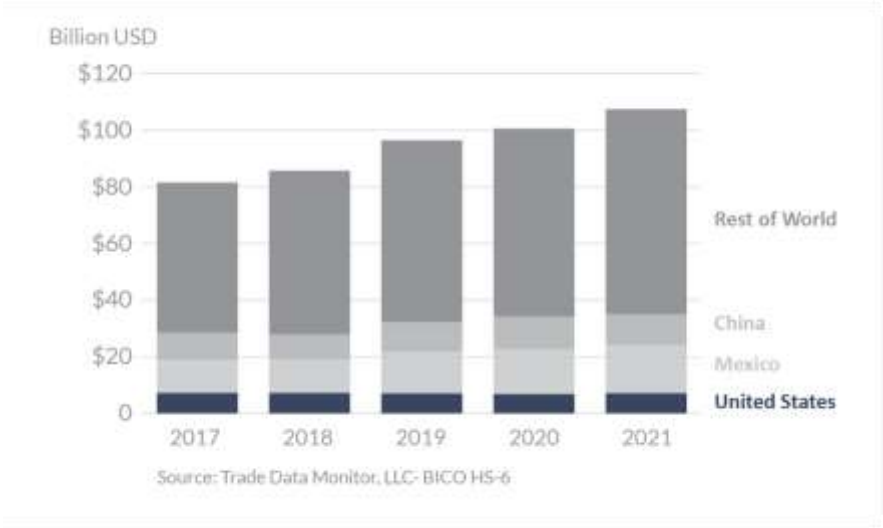

Рис.2.6. Ринок свіжих фруктів в світі

Прогнозується, що виробництво яблук у США скоротиться через пошкоджені погодою посіви у Вашингтоні та Мічигані. Прогнозується, що виробництво яблук у США зросте завдяки відновленню в штаті Вашингтоні, який є найбільшим виробником яблук. Очікується, що збільшення поставок збільшить експорт, особливо на провідні ринки Мексики та Канади. Очікується, що виробництво столового винограду в США трохи відновиться, перевищивши 900 000 тонн. Незважаючи на покращення поставок, очікується, що експорт зменшиться через

скорочення поставок на більшість провідних ринків. Прогнозується, що виробництво апельсинів у США впаде на 11 відсотків до майже рекордно низького рівня в 3,6 мільйона тонн через поганий зав’язування плодів у Каліфорнії та тривале зменшення площі та врожайності у Флориді в результаті озеленення цитрусових. Прогнозується зниження експорту через зниження виробництва. Прогнозується, що відновлення виробництва вишні збільшить експорт, зупинивши трирічний спад. Нові ринки зростання свіжих фруктів і овочів включають Домініканську Республіку, Кувейт і Перу. Протягом останніх 10 років темпи зростання свіжих овочів зростали завдяки потужності поставок до Канади, Мексики та ЄС, тоді як експорт свіжих фруктів продовжує знижуватися з піку 2013 року, головним чином через зниження столового винограду, яблук , і виробництво апельсинів. У 2021 році вартість світового експорту свинини та продуктів із неї зі США досягла рекордних 8,1 мільярда доларів, що на 5 відсотків більше, ніж у попередньому році, оскільки зростання цін компенсувало менші обсяги. Трьома провідними ринками, на які припадає 63 відсотки експорту, були Китай, Японія та Мексика – кожен імпортував свинини приблизно на 1,7 мільярда доларів. Китай залишався головним ринком для американської свинини, незважаючи на різке скорочення поставок після рекордного рівня в 2020 році. Тим часом експорт свинини до Мексики відновився через відкладений споживчий попит і зміцнення песо. Кращі економічні умови та умови громадського харчування в поєднанні з меншим попитом у Китаї дозволили експорту свинини зі США на різні ринки відновитися після зниження попиту в 2020 році. На Філіппінах через дефіцит внутрішніх поставок через АЧС і більш сприятливу імпортну політику американська свинина призвела до відновлення. експорт зріс на 79 відсотків і вперше перевищив 200 мільйонів доларів. Кожного місяця 2021 року поставки до Китаю були нижчими порівняно з попереднім роком, оскільки відновлення внутрішніх поставок і невигідна тарифна ставка обтяжували експорт свинини зі США. Прогнозується, що виробництво яблук у США скоротиться через пошкоджені погодою посіви у Вашингтоні та Мічигані.

Прогнозується, що виробництво яблук у США зросте завдяки відновленню в штаті Вашингтоні, який є найбільшим виробником яблук. Очікується, що збільшення поставок збільшить експорт, особливо на провідні ринки Мексики та Канади. Очікується, що виробництво столового винограду в США трохи відновиться, перевищивши 900 000 тонн. Незважаючи на покращення поставок, очікується, що експорт зменшиться через скорочення поставок на більшість провідних ринків. Прогнозується, що виробництво апельсинів у США впаде на 11 відсотків до майже рекордно низького рівня в 3,6 мільйона тонн через поганий зав'язування плодів у Каліфорнії та тривале зменшення площі та врожайності у Флориді в результаті озеленення цитрусових. Прогнозується зниження експорту через зниження виробництва. Прогнозується, що відновлення виробництва вишні збільшить експорт, зупинивши трирічний спад. Нові ринки зростання свіжих фруктів і овочів включають Домініканську Республіку, Кувейт і Перу. Протягом останніх 10 років темпи зростання свіжих овочів зростали завдяки потужності поставок до Канади, Мексики та ЄС, тоді як експорт свіжих фруктів продовжує знижуватися з піку 2013 року, головним чином через зниження столового винограду, яблук , і виробництво апельсинів.

РОЗДІЛ 3

ВАРТІСТЬ СВІТОВОГО ЕКСПОРТУ М'ЯСА

3.1. Обсяги світового ринку свинини

У 2021 році вартість світового експорту свинини та продуктів із неї зі США досягла рекордних 8,1 мільярда доларів, що на 5 відсотків більше, ніж у попередньому році, оскільки зростання цін компенсувало менші обсяги. Трьома провідними ринками, на які припадає 63 відсотки експорту, були Китай, Японія та Мексика – кожен імпортував свинини приблизно на 1,7 мільярда доларів. Китай залишався головним ринком для американської свинини, незважаючи на різке скорочення поставок після рекордного рівня в 2020 році. Тим часом експорт свинини до Мексики відновився через відкладений споживчий попит і зміцнення песо. Кращі економічні умови та умови громадського харчування в поєднанні з меншим попитом у Китаї дозволили експорту свинини зі США на різні ринки відновитися після зниження попиту в 2020 році. На Філіппінах через дефіцит внутрішніх поставок через АЧС і більш сприятливу імпортну політику американська свинина призвела до відновлення. експорт зріс на 79 відсотків і вперше перевищив 200 мільйонів доларів. Кожного місяця 2021 року поставки до Китаю були нижчими порівняно з попереднім роком, оскільки відновлення внутрішніх поставок і невигідна тарифна став Прогнозується, що виробництво яблук у США скоротиться через пошкоджені погодою посіви у Вашингтоні та Мічигані. Прогнозується, що виробництво яблук у США зросте завдяки відновленню в штаті Вашингтоні, який є найбільшим виробником яблук. Очікується, що збільшення поставок збільшить експорт, особливо на провідні ринки Мексики та Канади. Очікується, що виробництво столового винограду в США трохи відновиться, перевищивши 900 000 тонн. Незважаючи на покращення поставок, очікується, що експорт зменшиться через скорочення поставок на більшість провідних ринків. Прогнозується, що виробництво апельсинів у США впаде на 11 відсотків до майже рекордно низького рівня в 3,6 мільйона тонн через поганий зав’язування плодів у Каліфорнії та тривале зменшення площі та врожайності у Флориді в результаті озеленення цитрусових. Прогнозується зниження експорту через зниження виробництва. Прогнозується, що відновлення виробництва вишні збільшить експорт, зупинивши трирічний спад. Нові ринки зростання свіжих фруктів і овочів включають Домініканську Республіку, Кувейт і

Перу. Протягом останніх 10 років темпи зростання свіжих овочів зростали завдяки потужності поставок до Канади, Мексики та ЄС, тоді як експорт свіжих фруктів продовжує знижуватися з піку 2013 року, головним чином через зниження столового винограду, яблук , і виробництво апельсинів. У 2021 році вартість світового експорту свинини та продуктів із неї зі США досягла рекордних 8,1 мільярда доларів, що на 5 відсотків більше, ніж у попередньому році, оскільки зростання цін компенсувало менші обсяги. Трьома провідними ринками, на які припадає 63 відсотки експорту, були Китай, Японія та Мексика – кожен імпортував свинини приблизно на 1,7 мільярда доларів. Китай залишався головним ринком для американської свинини, незважаючи на різке скорочення поставок після рекордного рівня в 2020 році. Тим часом експорт свинини до Мексики відновився через відкладений споживчий попит і зміцнення песо. Кращі економічні умови та умови громадського харчування в поєднанні з меншим попитом у Китаї дозволили експорту свинини зі США на різні ринки відновитися після зниження попиту в 2020 році. На Філіппінах через дефіцит внутрішніх поставок через АЧС і більш сприятливу імпортну політику американська свинина призвела до відновлення. експорт зріс на 79 відсотків і вперше перевищив 200 мільйонів доларів.

Кожного місяця 2021 року поставки до Китаю були нижчими порівняно з попереднім роком, оскільки відновлення внутрішніх поставок і невигідна тарифна ставка обтяжували експорт свинини зі США.ка обтяжували експорт свинини зі США.

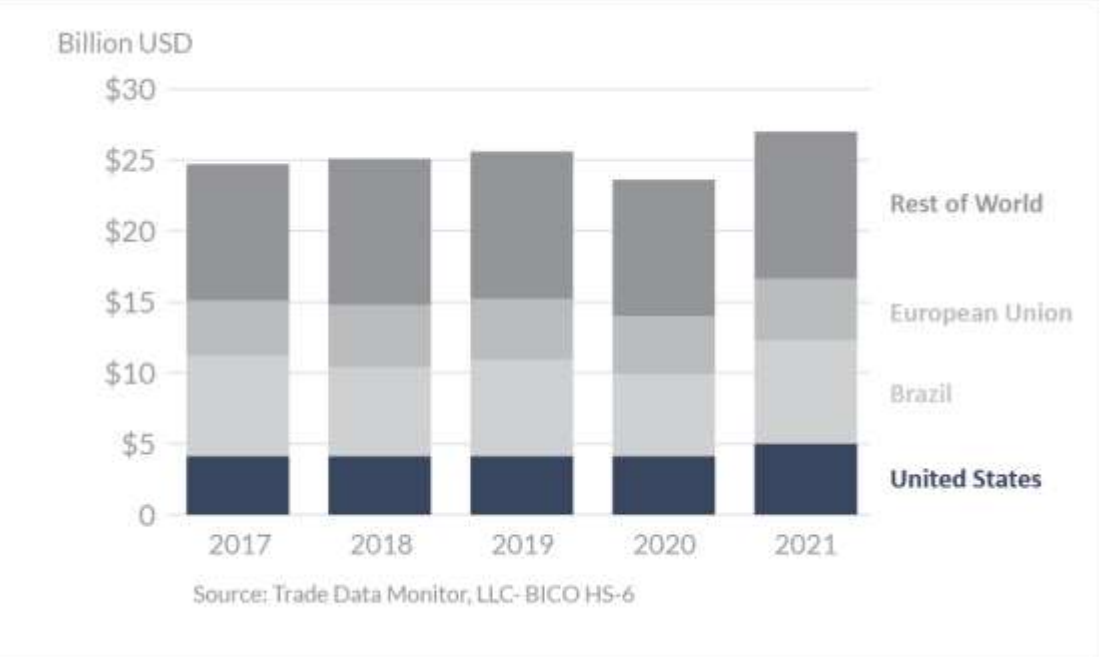

Рис.3.1. Світова торговля їжею

За останнє десятиліття світова торгівля готовою їжею зросла майже вдвічі. Попит значною мірою зумовлений зростанням доходів і урбанізацією, що загалом призводить до зростання бажання споживачів зручних, готових до полиць упакованих продуктів. Імпортовані готові харчові продукти забезпечують різноманітність для споживачів і часто постачають виробників у вітчизняних секторах харчової промисловості. Оскільки очікується, що зростання світового доходу та урбанізація триватимуть, причому темпи змінюватимуться залежно від країни, експорт оброблених харчових продуктів і надалі матиме гарні перспективи. Наразі більшість перероблених харчових продуктів із США експортується в країни з високим рівнем доходу, такі як Канада, Мексика, Південна Корея та ЄС, які протягом багатьох років були найбільшими ринками. Оскільки за останні десятиліття рівень доходу в усьому світі зріс, пункти призначення продукції в США стали більш різноманітними, і більша частина зростання відбувалася за межами цих провідних ринків. Заглядаючи вперед, очікуйте, що з’явиться більше можливостей на більш різноманітних ринках, де потрібен різноманітний перероблений харчовий продукт, який можуть постачати Сполучені Штати.

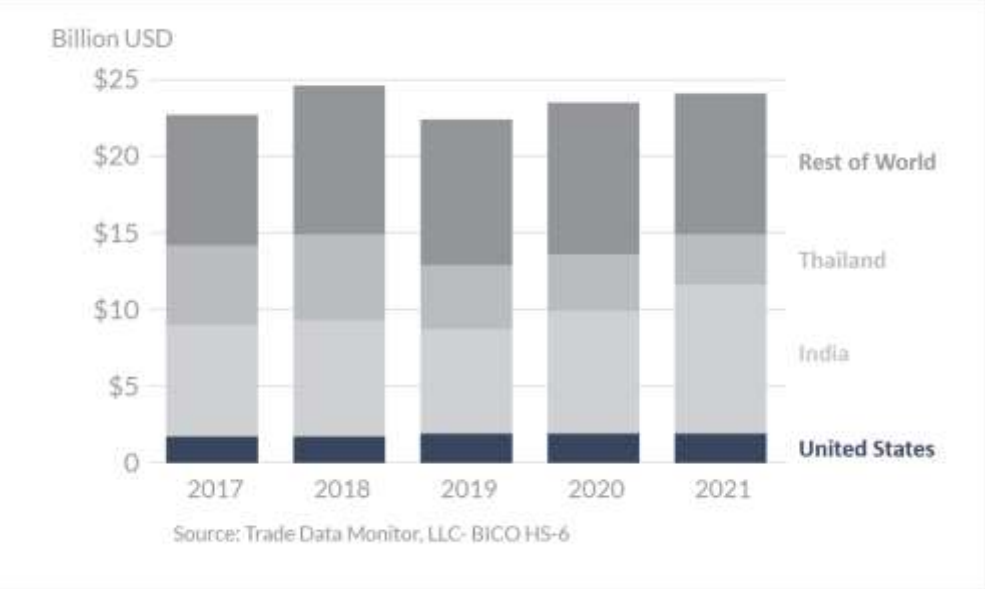

Рис.3.1. Обсяги торгівлі готовою їжею

У 2021 році вартість світового експорту сої зі США досягла нового рекорду в 27,4 мільярда доларів, що на 7 відсотків більше, ніж рекорд попереднього року. Вартість експорту зросла завдяки 29-відсотковому стрибку вартості одиниці, що більш ніж компенсувало 17-відсоткове падіння обсягу. На Мексику припало понад 40 відсотків зростання вартості експорту, оскільки тоннаж незначно зріс, незважаючи на вищі одиничні вартості. Більша частина решти зростання прийшла з ЄС, Японії, Туреччини та Індонезії. Продажі до Китаю залишилися відносно незмінними, оскільки 20-відсоткове падіння обсягу експорту компенсувало зростання цін. Загальна вартість експорту сої зі США була на 30 відсотків вищою за середній показник за 5 років у 2016-2020 роках.

Вартість одиниці експорту соєвих бобів із США була більш ніж на 25 відсотків вищою, ніж у попередньому році через обмежені експортні пропозиції та високий попит у Китаї, що сприяло зростанню вартості, незважаючи на менший обсяг. Експорт до Мексики зріс завдяки вищій вартості одиниці, оскільки кількість залишалася стабільною. Експорт до Китаю суттєво зріс наприкінці 2020 року – на

початку 2021 року, оскільки його свинарство оговталося від АЧС, а попит на сою повернувся до рівня, що був до АЧС. Хоча експорт у 2021 році дещо зріс порівняно з попереднім роком, більша частина цього ґрунтувалася на більшій вартості одиниці продукції, оскільки обсяг експорту знизився на 20 відсотків. Експорт до ЄС впав на 11 відсотків за обсягом, оскільки частка ринку США в ЄС скоротилася третій рік поспіль. Експорт до Японії зріс майже на 30 відсотків за вартістю, досягнувши другого найвищого рівня за всю історію (2008 рік був рекордним). Експорт за обсягом скоротився на 5 відсотків, залишаючись стабільним із річним імпортом у 2,4 мільйона тонн. Вартість експорту сої зі США до Туреччини зросла практично з нуля до майже 200 мільйонів доларів після схвалення шести нових соєвих біотехнологічних продуктів.

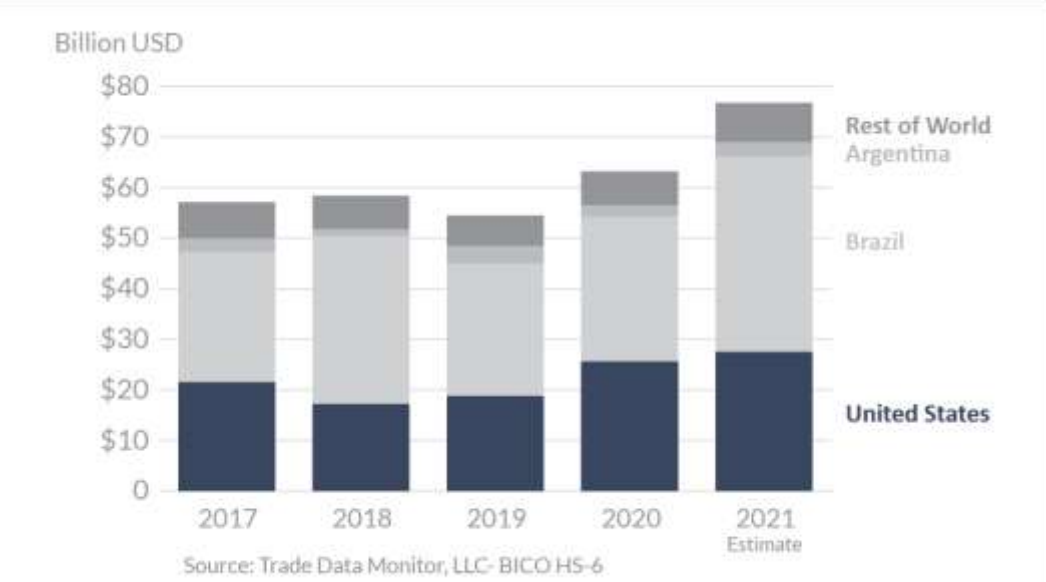

Рис.3.2. Експортний потенціал сої

Прогнозується, що експорт зі США впаде на 9 відсотків до 55,8 млн тонн у маркетинговому році, що завершиться у вересні 2022 року (2021/22 МР). Американські експортери, ймовірно, відчують зниження попиту з боку Китаю, де загальний обсяг імпорту за цей період, за прогнозами, зменшиться на 3 відсотки. Імпорт соєвих бобів у Китай та темпи падіння сповільнилися на початку 2022 року через високі ціни, що призвело до від’ємної маржі. Прогнозується, що попит на імпорт з боку інших ключових торговельних партнерів США, таких як

Мексика, Єгипет, Японія та Бангладеш, залишиться високим у 2021/22 рр., створюючи можливість для експорту зі США. Прогнозується, який обсяг імпорту в ЄС залишиться незмінним у 2021/22. Однак результативність США на цьому ринку залежатиме від їх цінової конкурентоспроможності з Бразилією, яка заважає знеціненню реальності протягом останніх кількох років. Що стосується експорту, то прогнозується, що виробництво з Бразилії, Аргентини та Парагваї в 2021/22 році впаде на 5 відсотків з попереднім урожаєм через суху погоду. Якщо це буде реалізовано, поставки в Південній Америці будуть обмежені до останнього кварталу 2022 року, що підтримає високі ціни та зменшить експортну конкуренцію з боку Бразилії на початку наступного врожаю в США та період піку продажу.

У 2021 році обсяг експорту сільськогосподарської продукції США в наш світ склав рекордні 177 мільярдів доларів США, що на 18 відсотків більше, ніж у минулому році, і на 14,6 відсотка більше, ніж у 2014 році. Усі 15 найбільших напрямків експорту США збільшили вартість імпорту минулого року. 8 з них встановлюють рекорди. Китай зберіг свою позицію як напрямок експорту № 1 для сільського господарства США, імпортувавши рекордні 33 мільярди доларів США, що на 6,6 мільярдів доларів США більше, ніж у 2020 році, і на цьому забезпечує чверть зростання експорту у світі на 27 мільярдів доларів США минулого року. року. Коли сектор свиней Китаю оговтався від АЧС, він імпортував рекордні обсяги сої, кукурудзи та сорго, щоб годувати стадо, яке відновлювалося. Експорт кукурудзи до Китаю збільшився майже на 4 мільярди доларів, а експорт яловичини збільшився до 1,6 мільярда доларів після багатьох років обмеженого доступу до ринку.

Мексика випередила Канаду як другий за величиною напрямок експорту сільськогосподарської продукції США, збільшившись на $7,2 млрд до рекордних $25,5 млрд. Кукурудза, соєві боби, молочні продукти та свинина були основними експортними товарами до Мексики, лише експорт кукурудзи зріс більше ніж на 2 мільярди доларів з 2020 року. Вищі на сировинні товари та сильне відновлення

економіки після рецесії 2020 року, яка сталася під час пандемії COVID-19, сприяли сплеску попиту з Мексики.

У 2021 році Канада залишалася сильним торговим партнером, імпортувавши 25 мільярдів доларів, що на 12 відсотків більше, ніж у попередньому році. Хлібобулочні вироби, харчові продукти, свіжі фрукти та свіжі овочі лідирували з точки зору найбільшого експорту США. Товари з найбільшим відсотковим зростанням з року в рік включали етанол, корм для домашніх тварин, молочні продукти та свинину. На шість найбільших експортних ринків продовжує припадати дві третини загального експорту сільськогосподарської продукції США у світ. Експорт до всіх шести країн, окрім ЄС, зріс понад 1 мільярд доларів і 12 відсотків порівняно з 2020 роком. Збільшення поставок кукурудзи та яловичини допомогло збільшити вартість експорту до Кореї та Японії. З підвищенням цін на сировинні товари у 2021 році ймовірність встановлення ще одного рекорду є великою. У 2021 році Канада була третім за величиною напрямком експорту сільськогосподарської продукції США із загальним обсягом експорту сільськогосподарської продукції понад 25 мільярдів доларів, що на 12 відсотків більше, ніж у 2020 році. Сполучені Штати є найбільшим постачальником сільськогосподарської продукції в Канаду з часткою ринку 58 відсотків . Мексика є другим за величиною постачальником сільськогосподарської продукції до Канади з 7% часткою ринку. Експорт етанолу до Канади спостерігав найбільше зростання вартості в річному обчисленні: продажі зросли на 427 мільйонів доларів США, що на 72 відсотки більше, ніж у 2020 році. Однак більша частина збільшення вартості експорту етанолу була зумовлена ціною, оскільки обсяги експорту зросли. лише на 12 відсотків. Експорт свіжих фруктів до Канади також був високим: загальний обсяг поставок зріс з 1,5 мільярда доларів США до понад 1,7 мільярда доларів США у 2021 році. Експорт кормів для собак і котів також значно зріс із 790 мільйонів доларів США до 976 мільйонів доларів США, тобто на 17 відсотків. Хоча хлібобулочні вироби, крупи, макаронні вироби залишаються найбільшою групою експортованих сільськогосподарських продуктів до Канади,

продажі дещо знизилися з 2,3 мільярда доларів США у 2020 році до 2,2 мільярда доларів США у 2021 році. Канада є найбільшим експортним ринком для низки перероблених харчових продуктів, а також свіжих фруктів. і овочі, і часто етанол, змішаний з бензином.

Економіка Канади відновилася після спаду, спричиненого пандемією 2020 року, і у 2021 році склала рекордний ВВП понад 2 трильйони доларів США, а реальний ВВП зріс на 5,7 відсотка. Очікується, що зростання реального ВВП у 2022 році продовжиться на 4,9 відсотка, що підтримає попит на імпорт продуктів харчування. Експорт свіжих фруктів і овочів зріс як у вартості, так і в обсязі, що вказує на зростання споживчого попиту, а не на зростання цін, що спричинило зростання вартості експорту. Залишаючись лідером сільськогосподарського експорту до Канади, перероблені харчові продукти, такі як хлібобулочні вироби та готові харчові продукти, знизилися як у вартості, так і в обсязі. У поєднанні зі збільшенням експорту свіжих фруктів і овочів, падіння експорту може свідчити про відхід споживчого попиту від продуктів переробки. Експорт свинини та продуктів із неї зріс на 12 відсотків за вартістю, але обсяги впали на 3 відсотки у 2021 році. Вартість відвантаження етанолу зросла в основному через підвищення цін, оскільки вартість одиниць етанолу зросла відповідно до цін на бензин протягом 2021 року, відновлюючись від мінімумів попереднього року. Обсяг також зріс у зв’язку з відновленням попиту на паливо. 1 липня 2020 року набула чинності Угода США, Мексики та Канади (USMCA), яка зміцнила давні інтегровані торгові відносини в Північній Америці. USMCA зберігає нульові тарифи між трьома країнами, які діяли згідно з Північноамериканською угодою про вільну торгівлю, і надає новий доступ на ринок ряду американських молочних продуктів і продуктів м’яса птиці через тарифні квоти (TRQ). 25 травня 2021 року Офіс торгового представника США звернувся до комісії з врегулювання суперечок USMCA щодо розподілу Канадою тарифних квот на молочні продукти. 4 січня 2022 року остаточний звіт групи було оприлюднено для громадськості. Комісія погодилася зі Сполученими Штатами, що Канада порушує свої

зобов’язання перед USMCA, зберігаючи більшу частину квотної кількості у своїх тарифних квотах на молочні продукти для виключного використання канадськими переробниками.

Кілька факторів впливатимуть на експорт сільськогосподарської продукції США до Канади в наступному році. Експорт сільськогосподарської продукції США виграє від тривалого економічного відновлення в Канаді після наслідків 2 років пандемії. Пов’язані з цим невизначеності включають те, чи повернуться споживачі до моделей споживання до пандемії після COVID-19, а також можливість збереження високої інфляції. Крім того, є надія на нормалізацію ланцюжка поставок. У 2021 році дефіцит транспортних контейнерів, погодні явища, які пошкодили важливі транспортні мережі, нестача водіїв вантажівок і пов’язані з пандемією робочі проблеми разом перервали рух сільськогосподарської продукції. У середньостроковій перспективі необхідно спостерігати за розвитком законодавства Канади в низці сфер, оскільки вони можуть сформувати ринкові можливості та/або доступ для сільськогосподарських і харчових продуктів США. Останніми роками Канада уклала угоди про вільну торгівлю з іншими блоками-експортерами сільськогосподарської продукції: Всеосяжну та прогресивну угоду про транстихоокеанське партнерство одинадцяти країн і Всеосяжну економічну та торговельну угоду з ЄС. Канада перебуває в процесі реалізації Угоди про безперервність торгівлі між Канадою та Великобританією після виходу Великобританії з ЄС. Паралельно Канада та Велика Британія ведуть переговори про всеосяжну угоду про вільну торгівлю. Хоча Канада є зрілим ринком із помірним економічним зростанням і низьким зростанням населення, у Квебеку, регіональній економіці розміром з Філіппіни, де продукція США представлена недостатньо, залишається значний потенціал зростання експорту. У 2021 році Єгипет був 13-м найбільшим напрямком експорту сільськогосподарської продукції США за вартістю на загальну суму 2,1 мільярда доларів. Це на 9 відсотків більше, ніж у 2020 році, а загальний прибуток

склав 162 мільйони доларів. Сполучені Штати є другим за величиною постачальником сільськогосподарської продукції до Єгипту з 14-відсотковою часткою ринку, відразу після ЄС з 15-відсотковою часткою ринку. Експортери зі Сполучених Штатів стикаються з конкуренцією з боку держав-членів ЄС, які мають географічну перевагу, нижчі тарифи на доставку та угоду про вільну торгівлю, яка передбачає пільгові тарифи на продукцію з ЄС. Найбільше зростання експорту для Сполучених Штатів спостерігалося в кукурудзі на 102 мільйони доларів у 2021 році. Експорт пшениці зріс з 25 мільйонів доларів у 2020 році до 68 мільйонів доларів минулого року, тоді як експорт молочних продуктів зріс на 39 відсотків до 106 мільйонів доларів. Водночас експорт соєвої олії впав на 23 мільйони доларів. Експорт бавовни та сої впав на $10 млн кожен. У 2021 році експорт сої зі США впав на 1 відсоток порівняно з рекордними 1,4 мільйона доларів у 2020 році через нижчу маржу переробки та споживчий попит. Загальний обсяг імпорту в Єгипет знизився на 25 відсотків порівняно з усіма ринками. Протягом 2019/2020 маркетингового року загальний експорт сої зі США був рекордним, і Сполучені Штати залишаються кращим постачальником для імпорту сої в Єгипет. Експорт кукурудзи суттєво зріс з 2020 року на 102 мільйони доларів. Єгипет є нетто-імпортером сої та кукурудзи, щоб задовольнити попит на корми для зростаючих секторів птахівництва та аквакультури. Пшениця в США зросла на 171% з 2020 року до 68 мільйонів доларів у 2021 році, навіть незважаючи на те, що світовий імпорт знизився на 10 відсотків, що на 225 мільйонів доларів менше, ніж у 2020 році. Експорт яловичини з США зріс на 17 мільйонів доларів (30 відсотків з 2020 року) частково завдяки прийняттю Єгиптом підходу, що ґрунтується на оцінці ризику, до встановлення стандартів ветеринарних препаратів. Це дозволило яловичині, особливо яловичій печінці, відновитися після нижчого значення 2020 року. У 2021 році експорт горіхів із США до Єгипту скоротився на 10 мільйонів доларів порівняно з 2020 роком, що стало рекордом. Незважаючи на це падіння, 2021 рік все ще був другим за величиною імпорту за вартістю. Експорт молочних продуктів із США стабільно зростав протягом останніх років і досяг 106 мільйонів доларів у 2021 році. Це зростання було

зумовлене експортом сухого знежиреного молока, сироватки та продуктів із неї. Єгипет не є самозабезпеченим молочними продуктами і продовжуватиме покладатися на імпорт молочних продуктів, щоб доповнити внутрішнє виробництво молока. У 2020 році уряд Єгипту рішуче та швидко відреагував, запровадивши програми подолання бідності та державну допомогу, щоб пом'якшити комерційні та побутові наслідки COVID-19. Перспективи торгівлі сільськогосподарською продукцією в Єгипті все ще залежать від глобального відновлення, щоб відновити туристичний та енергетичний сектори, які є основними рушійними силами національної економіки. У 2021 році закупівлі в Єгипті продуктів харчування та сільськогосподарської продукції в США зросли на 9 відсотків порівняно з 2020 роком завдяки підвищенню попиту на молочні продукти, продукти з яловичини, рослинні олії, пшеницю та сушене дистиляторне зерно з розчинними речовинами (DDGS). У 2021 році Єгипет відновив імпорт пшениці через нестачу національного виробництва, зростання попиту через постійне зростання населення, а макаронні вироби були включені до національної програми субсидування продуктів харчування. Тим часом переробники також відреагували на нижчу маржу та інфляційні ринкові умови, замінивши проміжні продукти та інгредієнти дешевшими альтернативами. Наприклад, користувачі кормів перейшли з внутрішньої обробки з використанням імпортної кукурудзи та сої на імпортні DDGS. Тим часом менші внутрішні обсяги переробки сої у 2021 році призвели до зростання споживання альтернативних рослинних олій. Нарешті, багато єгипетських переробників, трейдерів і дистриб'юторів перенесли запаси основних товарів, таких як кукурудза та деревні горіхи, з 2020 року на 2021 рік, що ще більше скоротило експорт США до Єгипту в 2021 році. Проблеми, з якими стикаються американські експортери сільськогосподарської продукції до Єгипту, включають відсутність прозорості та науково-правового адміністрування митних, санітарних і фітосанітарних вимог, халяльної сертифікації та політики ліцензування імпорту. Єгипет обмежує імпорт птиці цілими замороженими птахами, фактично забороняючи імпорт заморожених частин птиці та субпродуктів. Крім того, Єгипет нещодавно прийняв єдиний халяльний

сертифікатор для халяльної продукції, що поставляється зі Сполучених Штатів, підвищивши нормативні витрати та обмеживши національні постачання. Єгипет продовжує блокувати доступ на ринок насіннєвої картоплі США. Крім того, кілька сільськогосподарських продуктів США, включаючи роздрібні упаковані продукти, корми для домашніх тварин, яблука та груші, стикаються з вищими митами, ніж аналогічні продукти з ЄС. Єгипет підписав Угоду про асоціацію з ЄС, яка набула чинності в 2004 році і надає безмитний доступ для більшості сільськогосподарських продуктів ЄС. У 2021 році Індія була 13-м за величиною постачальником американської продукції, імпортувавши майже 1,8 мільярда доларів США, що на 3 відсотки більше, ніж у 2020 році. Сполучені Штати є п’ятим за величиною постачальником сільськогосподарських товарів в Індію, на них припадає 5,2 відсотка загального ринку імпорту, позаду Індонезії, Малайзії, Аргентини та України. Індонезія є головним постачальником сільськогосподарської продукції до Індії, на яку припадає 17,0 відсотка всієї імпортованої сільськогосподарської продукції. Малайзія, другий за величиною експортер, має 14,0% частки ринку імпорту. Наразі між Сполученими Штатами та Індією немає торгової угоди. Найбільше річне зростання експорту спостерігалося в соєвій олії, на 75 мільйонів доларів (221 відсоток) більше, ніж у минулому році. Експорт бавовни також показав хороші результати, збільшившись на 67 мільйонів доларів (45 відсотків) порівняно з минулим роком. У 2021 році найбільше подешевшали соєві боби на 41 мільйон доларів (92 відсотки) та етанол на 26 мільйонів доларів (9 відсотків). Індія була третім за величиною напрямком експорту горіхів із США, четвертим за обсягом експорту етанолу, п’ятим за обсягом експорту соєвої олії та восьмим за обсягом експорту бавовни. Вийшовши з пандемії COVID-19 та економічної рецесії, Індія відновилася після падіння ВВП у 2020 році на 7,5 відсотка з прогнозованим зростанням ВВП на 8,2 відсотка у 2021 році, що сприяло збільшенню рівня імпорту продовольства та сільськогосподарської продукції. Індія продовжує залишатися другою за чисельністю населення країною у світі зі швидким зростанням ВВП, що веде до зростання наявного доходу та більшої готовності витрачати на високоякісні

імпортні американські сільськогосподарські продукти. У 2021 році експорт соєвої олії з США до Індії зріс більш ніж утричі порівняно з попереднім роком і досяг рівня, якого не було за останні десять років, і став нашим третім за величиною ринком. Експорт соєвої олії зріс насамперед через вищу вартість одиниці та конкурентоспроможні ціни, особливо наприкінці 2020 – на початку 2021 року, оскільки ціни на соєву олію в США були нижчими, а Індія є чутливим до ціни покупцем. Сільськогосподарський сектор, що розвивається, продовжує стимулювати попит на корми, їжу та комбікорм. У січні 2022 року Індія відкрила свій ринок для продуктів зі свинини в США і оголосила про це.

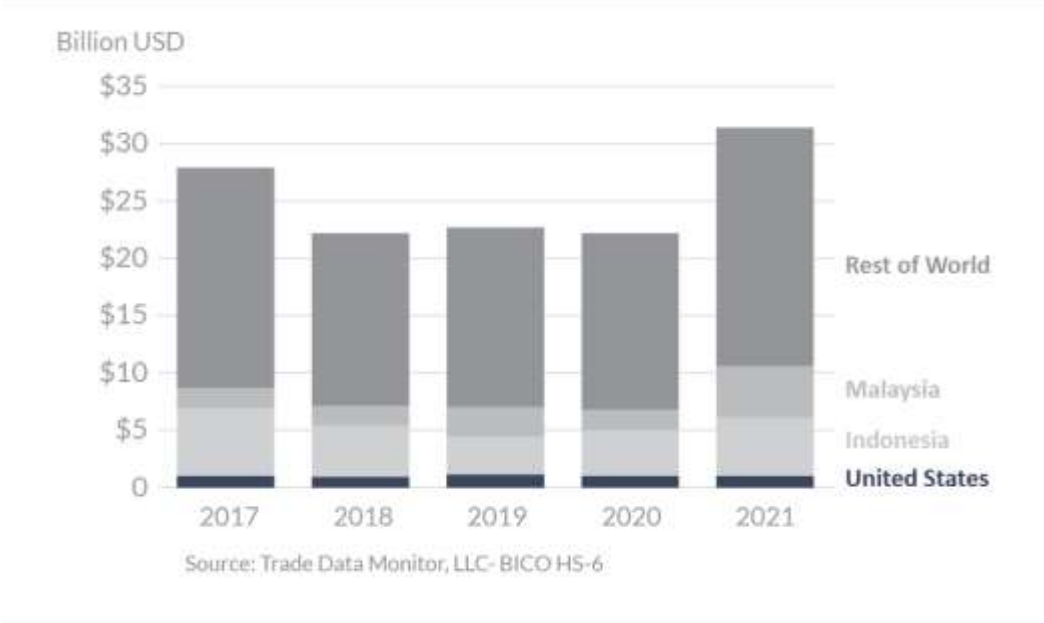

Рис.3.3. Обсяги світового ринку сої

У листопаді 2021 року Індія та Сполучені Штати провели 12-ту зустріч на рівні міністрів США-Індійського форуму торгової політики (TPF) у Нью-Делі. Після зустрічей TPF Індія відкрила свій ринок для свинини США. У 2022 році Сполучені Штати очікують продовження співпраці TPF з Індією для вирішення додаткових торговельних проблем. Зокрема, Сполучені Штати продовжуватимуть тиснути на Індію щодо взятих нею зобов'язань щодо відкриття доступу на ринок для вишні та сіна з люцерни. Незважаючи на те, що Індія є однією з найбільш густонаселених країн у світі та значним експортним ринком сільськогосподарської продукції США, бар'єри в торгівлі продовжують

створювати перешкоди для експортерів США. Зокрема, Індія вводить санітарні бар'єри щодо молочних продуктів, генетики худоби та птиці, а також фітосанітарні бар'єри для бобових. Крім того, Індія забороняє імпорт етанолу для використання в якості палива. Проблемні процеси затвердження біотехнології в Індії обмежують типи продуктів, які Сполучені Штати можуть експортувати, а вимоги Індії до сертифікату «без ГМ» для 24 зернових, олійних культур, фруктів і овочів створюють проблеми для виробників США. У листопаді 2021 року прем'єр-міністр Індії Нарендра Моді оголосив, що Індія скасує три сільськогосподарські закони, прийняті у 2020 році, які мали на меті лібералізувати сільськогосподарський ринок Індії та створили можливості для американських експортерів. Схоже, що у 2022 році Індія продовжить активну участь уряду в її сільськогосподарському секторі, зокрема через довгострокові програми субсидій для таких товарів, як пшениця та рис. У 2021 році Сполучене Королівство було 14-м за величиною експортним напрямком для товарів із США, імпортувавши 1,9 мільярда доларів США, що трохи більше, ніж у 2020 році. ЄС є найбільшим постачальником сільськогосподарських товарів до Сполученого Королівства з 71-відсотковою часткою ринку, за яким йдуть США. держави. Експорт дистильованих спиртних напоїв і рослинних олій зі США показав хороші результати, збільшившись на 55 і 30 мільйонів доларів відповідно. У 2021 році спостерігалося зниження цін на вино та пов'язані з ним продукти на 49 мільйонів доларів, а також на горіхи на 24 мільйони доларів. Сполучене Королівство було п'ятим за величиною напрямком експорту хлібобулочних виробів, круп і макаронних виробів із США; п'яте за обсягом експорту свіжих овочів; четвертий за обсягом експорту дистильованого спирту; другий за обсягом експорту вина та супутньої продукції; четверте місце за експортом зерна та продукції; четвертий за величиною для тваринних жирів і третій за величиною для кондитерських виробів. Велика Британія має потужні ринкові можливості для багатьох товарів, орієнтованих на споживачів у США, включаючи спеціальні харчові продукти, «здорові» харчові продукти, соуси, фрукти, горіхи та соки. У 2021 році експорт спиртних напоїв у США зріс на 28 відсотків порівняно з попереднім роком.

Значне зростання показали американські віскі, бурбон, горілка і текіла. У зв'язку з відновленням роботи ресторанів і барів очікується, що з 2021 року зростуть продажі через канали роздрібної торгівлі та громадського харчування, а також споживання дистильованого алкоголю у Великобританії. У 2021 році експорт етанолу зі США зріс на 95 відсотків. Восени 2021 року Сполучене Королівство підвищило обсяг паливної суміші етанолу до E10, а також підвищило свій мандат на суміші, підвищивши загальний попит. Вегетаріанські, веганські та рослинні продукти – це тенденція, яка швидко поширюється. З 2016 по 2020 роки вартість цього сектору подвоїлася, а в 2021 році його роздрібна вартість оцінювалася в 1,6 мільярда доларів. У 2021 році продажі органічних продуктів харчування та напоїв досягли 4,2 мільярда доларів, що на 5 відсотків більше, ніж у попередньому році, і на 23 відсотки з 2019 року, що зробило Великобританію дев'ятим за величиною ринком органічної продукції у світі. Продукти харчування та напої, орієнтовані на споживача, залишаються найважливішим сектором експорту сільськогосподарської продукції США до Великобританії, обсяг якого у 2021 році склав 1 мільярд доларів. Однією з найбільших тенденцій у Великобританії є зростання попиту на органічні продукти харчування та напої. Органічні продажі та моделі підписки на онлайн-доставку та доставку додому (наприклад, Hello Fresh) відкривають можливості для експорту США до Великобританії. Дослідження, проведене найбільшим у Великій Британії органом із сертифікації органічної продукції Soil Association, повідомило, що британський ринок органічних продуктів харчування та напоїв (дев'ятий у світі) у 2021 році досяг 4,2 мільярда доларів. Це на 5 відсотків більше, ніж у попередньому році, і на 23 відсотки з 2019 року. Сполучене Королівство та ЄС домовилися про взаємне визнання органіки до грудня 2023 року. Однак Brexit ускладнив торгівлю через додаткові митні перевірки, що робить Сполучене Королівство менш привабливим як центр розподілу кількох продуктів харчування та сільськогосподарської продукції. продуктів. Пандемія COVID-19 продовжує негативно впливати на виноробний і пивний сектори, в основному через зниження попиту на алкогольні напої в секторах гостинності, які зазнали непередбачених закриттів і обмежень

потужностей. Невизначеність, спричинена виходом Великої Британії з ЄС, вплинула на трансатлантичну торгівлю вином, зокрема тому, що (до Brexit) Велика Британія була головним центром для розливу масових партій вина із США, призначених до ЄС. Нові правила визначення походження можуть бути ще одним фактором, який призвів до скорочення експорту США до Великої Британії, оскільки розлив вина в пляшки для подальшої доставки вимагає більшого мита, ніж до Brexit, і додаткових документів. ЄС вимагає мокрих підписів для імпорту вина з третіх країн, незважаючи на те, що угоди про вино між Великобританією та ЄС і США та ЄС приймають цифрові підписи. Велика Британія скасувала сертифікат VI-1 для двосторонніх поставок, але будь-яке вино, яке прямуватиме зі Сполучених Штатів до ЄС через Великобританію, потребуватиме його. Це штовхає масовий розлив до ЄС. Сполучені Штати та ЄС продовжуватимуть залишатися конкурентами на ринку Великої Британії, оскільки ЄС матиме переваги близькості, інтегрованих ланцюжків поставок і торгівлі без імпортних мит. Крім того, Сполучені Штати також зіткнуться з конкуренцією з боку все більшої кількості партнерів Великобританії за угодою про вільну торгівлю. На американські товари діятимуть тарифи найбільшого сприяння, які для ряду товарів перевищуватимуть 25 відсотків. Британські стандарти захисту тварин залишаються перешкодою для продуктів тваринного походження.

ВИСНОВКИ І РЕКОМЕНДАЦІЇ

Актуальність теми кваліфікаційної роботи «Організація експорту в умовах обмеженої логістики» зумовлена фактичним станом руйнування експортних операцій війни транспортної блокади українського експорту та імпорту в умовах широкомасштабної військової агресії проти народу України та наслідками логістичної блокади для вітчизняних підприємств експортерів та імпортерів продукції та споживачів товарів – фірми та громадян.

Мета кваліфікаційної роботи – розробити оптимальну схему експорту з урахуванням обмежень в міжнародній логістиці на ринку продовольства.

Для досягнення поставленої мети було реалізовано наступні завдання для їх реалізації в кваліфікаційній дипломній роботі магістра:

- узагальнити понятійний апарат експорту в сфері міжнародних зв’язків;
- проаналізувати поточний стан справ в сфері зовнішньоекономічної діяльності в Україні в умовах війни;
- знайти найбільш проблемні місця в системі імпорту сировини і експорту продукції та запропонувати способи їх подоланні в системі.

Об’єкт дослідження – стан та система міжнародних зв’язків товарів та послуг в Україні фірмами та міжнародними організаціями.

Предмет – кризова ситуація на ринку традиційних експортних операцій міжнародної зовнішньоекономічної діяльності в Україні.

В першому розділі кваліфікаційної роботи розглядається теоретичний апарат міжнародних зв'язків, зокрема поняття експорту - проведена процедура торгівлі за кордон за формальними правилами із забезпеченням принципів прозорості та відкритості, економності, конкуренції змагальності та відповідності потребам клієнта. Відзначається, що поєднання цих вимог є складним процесом, що потребує інституціонального удосконалення.

В другому розділі визначається сучасний стан експортно-імопртної діяльності в Україні в державному та корпоративному секторах, переваги та недоліки формалізованих підходів та використання он-лайн платформ для роботи. Аналізується сучасний стан економіки та соціальної сфери та проблеми в реалізації контрактів, вплив логістики на імпорт та експорт та динаміку ситуації в умовах війни. Визначено, що формалізована процедура хоча й підвищує відповідальність контрагентів, проте затримує час угоди.

В третьому розділі та висновках пропонується низка рішень для подолання проблем в сфері експорту та імпорту для українських підприємств:

- переглянути та затвердити новий перелік предметів експорту, долучивши до нього необхідні для надходжень, оборони, захисту населення та відновлення інфраструктури предмети та звільнити їх від формалізованих процедур;
- визначити список російських фірм та їх прихованих філій, пов'язаних осіб та заборонити участь у поставках товарів та послуг в системі міжнародних експортних операцій;
- дипломатичним шляхом розповсюджувати інформацію щодо можливостей українських замовників та посилювати вплив проти транспортних обмежень на західних кордонах України.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Тодуров О. Сухий порт: як забезпечити оперативну логістику в умовах війни. Mind.ua. 29.03.2022. URL: https://mind.ua/openmind/20238657-suhij-port-yak-zabezpechiti-operativnu-logistiku-v-umovah-vijni (дата звернення: 31.05.2023).

2. Давидова І. В., Резніченко С. В. Договори перевезення: реалії воєнного часу. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. № 7. С. 530–533. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-7/129.

3. Особливості міжнародних вантажних перевезень під час війни. URL: https://lviv.media/ekonomika/60994-osoblivosti-vantazhnih-perevezen-pid-chas-vijni/ (дата звернення: 12.05.2023).

4. Договори про перевезення пасажирів на автобусних маршрутах продовжуються автоматично. URL: https://lexinform.com.ua/zakonodavstvo/dogovory-pro-perevezennya-pasazhyriv-na-avtobusnyh-marshrutah-prodovzhuyutsya-avtomatychno/ (дата звернення: 12.05.2023).

5. Про внесення змін до Правил перетинання державного кордону громадянами України: Постанова КМУ від 02.09.2022 р. № 992. URL: https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vnesennia-zminy-do-pravyl-peretynannia-derzhav noho-kordonu-hromadianamy-ukrainy-992-020922 (дата звернення: 12.05.2023).

6. Функціонування транспортного сектору України в умовах правового режиму воєнного стану. URL: https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/funktsionuvannya-transportnoho-sektoru-ukrayiny-v-umovakh-pravovoho (дата звернення: 12.05.2023).

7. Мазур В.Л. Проблеми регулювання ринку брухту чорних металів в Україні / В.Л. Мазур, М.В. Тимошенко, С.В. Мазур //Економіка України. – 2014. – № 11. – С. 39–50.

8. Шимко А.Р. Удосконалення законодавчого механізму ліцензування діяльності у сфері обігу металобрухту / А.Р. Шимко //Юрист України. – 2014. – № 2. – С. 92–100.

9. Горшкова Л.А. Механізми підвищення економічної безпеки чорної металургії: [монографія] / Л.А. Горошкова. – Запоріжжя: ЗНУ, 2012. – 417 с.

10 Кулик І.М. Сучасний стан та основні фактори розвитку чорної металургії в Україні / І.М. Кулик // Бізнес Інформ. – 2012. –№ 5. – С. 116–121.

11. Чентуков Ю.І. Розвиток чорної металургії України в умовах кризи / Ю.І. Чентуков // Економіка промисловості. – 2011. –№ 4. – С. 82–86.

12. Ільін А. Експорт металобрухту зрушив із мертвої точки. Але правила знову хочуть змінити / А. Ільін // Finance.ua [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://news.inance.ua/ua/news/-/352703/eksport-metalobruhtu-zrushyv -z-mertvoyi-tochky-ale-pravyla-znovu-hochut-zminyty.

13. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua.

14. Анализ основных производственно-экономических показателей металлургической отрасли в 2015 году / Офіційний сайтоб'єднання металургійних підприємств «Металургпром» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://metallurgprom.org/?cat=1.

15. Про ставки вивізного (експортного) мита на брухт легованих чорних металів, брухт кольорових металів та напівфабрикати з їх використанням: Закон України від 13.12.2006 р. № 441-V [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/441-16.

16. Про внесення змін до Закону України «Про вивізне (експортне) мито на відходи та брухт чорних металів»: Закон України від 30.11.2006 р. № 400-V [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show /356-16.

17. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії та їхніми державами-членами, з іншої сторони / Єдиний веб-портал органів виконавчої влади в Україні[Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/kmu/control/uk/publish/article?art_id=246581344&cat_id=223223535.

18. Генеральна угода з тарифів і торгівлі / Офіційний портал Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу:http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_264.